

Fejlesztések 14 milliárd forint értékben

Öt projekt fizikai befejezését ünnepelhettük a közelmúltban. November végén ért véget ugyanis az áginfra, az árvízbiztonsági, a síkvidéki tározási, valamint két épületenergetikai fejlesztés, együttesen több mint 14 milliárd forint értékben. Képünkön Láng István OVF főigazgató az árvízbiztonsági projekt zárórendezvényén. *(Részletek a 9-12. oldalon)*

Munkakezdés az advent jegyében

Habár nagyszakállú lappföldi Mikulásnak, pláne ördögszarvú, villásfarkú krampusznak senki sem öltözött be, az Igazgatási és Jogi Osztály angyalai idén is megismételték tavalyi kezdeményezésüket: december 5-én reggel meleg teával, kakaóval és pillecukorral várták a központba érkező kollégákat.

Áldott karácsonyt és boldog új évet kívánunk Olvasóinknak!

Lapszámunk tartalmából

Víztudomány	3-5. oldal
Kiértékelő értekezés	6-8. oldal
Árvízvédelmi projekt	9-10. oldal
Síkvidéki projekt	11. oldal
Áginfra projekt	12. oldal
Vízügyi erdész szemmel	13. oldal
VO telep fejlesztés	14. oldal
MHT hírek	14. oldal
Családbarát munkahely	15. oldal
Nemzeti laborprojekt	16. oldal
Határainkon túl	17. oldal
Hidrometeorológia	18-19. oldal
Hősképzés	20. oldal
Mentálhigiéne	21. oldal
Szakasz hírek	22-28. oldal
(Tovább)tanulunk	29. oldal
Kitüntetések	29. oldal
Biciklis rekord	29. oldal
KÖTIVIZIG galéria	30. oldal

Vezetői köszöntő

Tisztelt Olvasó!

Kedves Kollégák!

Itt az év vége! Nehéz, kihívásokban és rendkívüli feladatokban bővelkedő év elkészítésére, egyben a keresztény világ legnagyobb ünnepére és a családok meghitt együttlétére készülve tisztelettel köszöntöm az olvasókat.

A korábbiaknál jóval összetettebb és felelősségteljesebb feladatokat hajtottunk végre az elmúlt évek során, amelyben az ár- és belvízvédelem mellett a vízminőségi kárelhárítás, valamint a vízhiány elleni védelem is jelentős szerepet kapott. Az egyre szélsőségesebb körülményekre készülve az idei évben a KÖTIVIZIG működési területén számos nagy horderejű projekt zárult sikeresen. Ezek az ár- és belvízvédelmi művek, vízgazdálkodási létesítmények, és a hozzá kapcsolódó építmények fejlesztését szolgálják a védelmi képességük növelésével.

Az elmúlt év sikerei és eredményei, a kemény és következetes munkával leküzdött nehézségekkel együtt megbízható alapot jelentenek távlati feladataink megoldásához. A vízügyi ágazat törekvésének sikere nem képzelhető el a közös munkánk, odaadó szolgálata, alkotó együttműködése nélkül. Kollégáink felkészültségük bizonyításával, áldozatkész tevékenységükkel, szélsőségesen nehéz helyzetekben mutatott helytállásukkal erősítették környezetünk biztonságérzetét. Kívánom a KÖTIVIZIG minden munkatársának, hogy a következő esztendőben az eléink táruló nehézségek ellenére is legyünk képesek közös munkával eleget tenni ennek a megtisztelő felelősségnek. Nem szabad megfélemednünk róla, hogy a jövőt a múlt tapasztalataiból építkezve a jelenben formáljuk. Kiemelkedően fontos, hogy a „Rókaképzés” során a vízügyi szakmában már gyakorlatot szerzett „vén rókák” az ágazatban kevesebb időt eltöltő, utánpótlást alkotó „fiatal rókák” számára a szaktudásukkal és megszerzett ismereteikkel szolgáljanak tanulságul és segítségül a közös jövő célkitűzéseinek elérésében.

Az ünnep hozzon családi életükben örömet és boldogságot, a közelgő újesztendőben legyenek sikeresek és valósítsák meg minden elképzelésüket. Kívánok Önöknek szeretetben gazdag, békés, boldog Karácsonyt és reményteljes, sikeres Újesztendőt!

Horváth Lajos szakaszmérnök

VÍZTUDOMÁNY A nagyvízi mederkezelési terv felülvizsgálata hidrodinamikai modellezéssel

A nagyvízi mederkezelési terv (NMT) célja az árvízlevezető képesség hosszú távú biztosítása. Fontos alapelv, hogy a nagyvízi meder elsődleges funkciójaként a mértékadó vízhozam kártétel nélküli levezetését kell tekinteni. Minimális célkitűzés, hogy a kialakuló árvízszintek további növekedését el kell kerülni, mivel az exponenciálisan növeli a kialakuló veszélyhelyzetet.

Az integrált vízgazdálkodási tervezés irányelveit követve a nagyvízi medrek árvízlevezető funkciója mellett figyelembe kell venni minden olyan tevékenységet, funkciót, amely ezekhez a területekhez kötődik. Az árvízi vízszállító-képesség javítása érdekében lehetséges, hogy egyes beavatkozási változatok várható műszaki, hidrológiai-hidraulikai, hajózási, ökológiai, vízminőségi, vízbázis védelemi, turisztikai, mezőgazdasági erdészeti, halászati, idegenforgalmi hatásait értékelni kell.

A felülvizsgálat tárgyát a Tisza Kisköre és Csongrád közötti folyószakasza (403,2 – 340,0 fkm) képezte. Jelentős hidromorfológiai problémát jelentett az elmúlt évtizedekben, hogy az árvízvédelmi töltések jelentősen szűkítették a folyó természetes árterét és ez a Tisza teljes hazai szakaszára jellemző. Ezen felül a hullámtéren folyó gazdálkodás nincs összhangban a természetes ártéri élőhelyek által igényelt körülményekkel. Számos, korábban mezőgazdasági művelés alá eső területen hagytak fel a gazdálkodással, teret adva az invazív, vízgazdálkodási szempontból előnytelen társulásoknak.

A nagyvízi meder vízszállító képességének romlása jelentős árvízi kockázatot jelent Szolnok környezetére és a térségre. Az árvízi kockázat csökkentése érdekében ezért elsődleges feladat az árvízi mederben a lefolyási viszonyok javítása: művelési-ág váltás, hullámtéri szűkületek megszüntetése (nyárigátak, övzátonyok visszabontása) és a levezető sáv kialakítása. Az elmúlt években azonban több töltésáthelyezés is megvalósult a Közép-Tiszán, amelyek jelentősen javították a fo-

lyó lefolyási viszonyait, illetve növelték a természetes ártereket (1. ábra).

1. ábra A 2022 elején átadott fokorúpusztai töltésáthelyezés északi része egy év különbséggel (Fotó: Gál Gergely Szabolcs)

A felülvizsgálat részeként az alábbi új hullámtéri területeket kellett figyelembe venni:

- Kanyari töltésáthelyezés (hullámtérbe vont teljes terület: 15 ha)
- Óballai töltésáthelyezés (hullámtérbe vont teljes terület: 160 ha)
- Dobapusztai töltésáthelyezés (hullámtérbe vont teljes terület: 200 ha)
- Fokorúpusztai töltésáthelyezés (hullámtérbe vont teljes terület: 285 ha)
- Szajoli töltésáthelyezés (hullámtérbe vont teljes terület: 1,5 ha)
- Bivaly-tői töltésáthelyezés (hullámtérbe vont teljes terület: 450 ha)
- Tiszaugi töltésáthelyezés (hullámtérbe vont teljes terület: 5 ha)

Folytatás a 4. oldalon)

A töltésáthelyezések mellett több, más jellegű beavatkozás hatásvizsgálatát is lehetőségünk nyílt elvégezni, melyek közül kiemelendő a tiszaroffi, vezsenyi és tiszajenői nyárigátak, és bukó műtárgyak helyreállítása, valamint a Tiszaug térségében kialakított árvízi levezető vápa.

A feladat során célként tűztük ki minden, a hullámteret érintő kisebb léptékű módosítást is figyelembe venni, amelyek csupán lokálisan eredményeztek változást az áramlási viszonyokban. Ilyenek például az elmúlt években végrehajtott övzáttonyok, valamint depóniák elbontása.

Módszer

A hidraulikai modellvizsgálat célja nyilvánvalóan a nagyvízi mederzónák határainak megállapítása, melynek két- vagy háromdimenziós numerikus hidromechanikai modellvizsgálattal lehet megfelelni. Az áramlástan vizsgálatot e kritériumot teljesítve, az igazgatóságnál használt HEC-RAS hidrodinamikai modell kétdimenziós változatával végeztük el.

A nagyvízi mederkezelési terv felülvizsgálatának alapja a legfrissebb elérhető adatokat tartalmazó modell. Ehhez szükséges volt, hogy a hullámteret magában foglaló digitális terepmodellt (DTM) - amennyiben az adott beavatkozást nem tartalmazta - módosítsuk. Nagy segítség volt ebben számunkra a HEC-RAS azon újítása, hogy a modellbe feltöltött DTM-et közvetlenül a szoftverben képesek vagyunk módosítani, nem kell ehhez egy másik programot segítségül hívni.

Az árhullámok minél pontosabb szimulációjához minden, a víz áramlását befolyásoló keresztvezéseket figyelembe kell venni a modellgeometriában. Ehhez többek között minden híd, terelőtöltés, valamint nyárigát nyomvonalát fel kell venni, ezzel egyidőben ellenőrizve azok magassági értékeit is. A modellben a főmedret négyzög alapú rácshálóval, míg a hullámtéri területeket hexagonális hálókiosztással vettük figyelembe, így pontosabban tudja leírni az árhullámok levonulását. (2. ábra)

A terepmodell aktualizálásán felül a vizsgálat részét képező folyószakasz területhasználati adatait is fontos frissíteni, hiszen a DTM mellett ez képezi a pontos modell felépítésének az alapjait. A lehatárolást követően az egyes területhasználati kate-

góriákat a kalibráció során látjuk el a megfelelő simasági együtthatóval (Manning).

A modell futtatás elindításához utolsó lépésként a megfelelő hidrológiai adatok kiválasztása szükséges. A vizsgált terület felső peremfeltételének a kiskörei vízhozamok, míg alsó peremfeltételnek csongrádi vízállás idősorok lettek felhasználva. A nagyvízi modellt a 2021. év eleji árhullámhoz állítottuk be, mivel az elmúlt időszakban számos töltésfejlesztés és beavatkozás történt a területen. Ezek hatásait a korábbi nagyobb árhullámokban még nem lehet kimutatni, így a kalibráció is fals eredményt adna. A kalibráció alapján a modell kiválóan közelíti a valóságot, a Kisköre és Csongrád közötti folyószakaszon az eltérés 0 és 7 cm közötti a 2021-ben észlelt értékekhez képest. A beavatkozások hatásvizsgálatához a futtatást - a kalibráció eredményeinek felhasználásával - a MÁSZ árhullámképre végeztük el.

Eredmények

A felülvizsgálattal a célunk nem az volt, hogy számszerűsítsük az elmúlt évek beavatkozásainak árvízcsúcs-csökkentő hatását, azaz hogy egy esetleges rendkívüli árhullám esetén hány cm-rel lenne alacsonyabb a tetőző vízállás, hanem megállapítsuk, hogy azok esetlegesen módosították-e a hullámtér árvízi levezető képességét.

A nagyvízi mederkezelési tervek előírásai alapvetően a nagyvízi meder zonációjához kell, hogy igazodjanak. Ezeket a zónákat pedig nem a tengerszint feletti magasság, a tulajdonviszony vagy akár a területhasználat határozza meg, hanem az egyes területrészek vízszállításban betöltött szerepe.

(Folytatás az 5. oldalon)

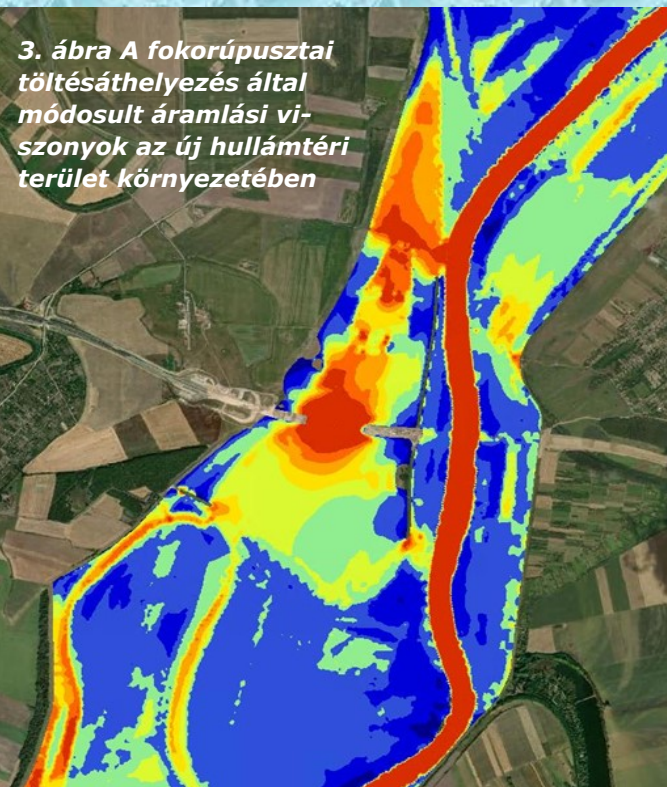
Ennek számszerűsítése volt a feladatunk a hidrodinamikai modellezés során.

A nagyvízi meder egyes területrészeinek vízlevezetésben betöltött szerepét, a 2 dimenziós hidraulikai modell különböző futtatásai során előálló eredménymezők elemzése alapján határozható meg. Ehhez az áramlási sebesség, illetve vízmélység mezők előállítására szükséges, melyek alapján meghatározható a fajlagos vízhozam.

A modell eredményeket kiértékelve a beavatkozások hatásait alapvetően három kategóriába sorolnám:

1. Árvízi levezető képesség nagy mértékű növelése, levezető sávok módosulása

A jelentős hullámtér növekedéssel járó töltésáthelyezések esetében módosult a folyó árvízi levezető képessége (Óballa, Dobapuszta, Fokorúpuszta, Bivaly-tó). Ezekon a területeken az áramlási viszonyok jelentősen eltérnek a korábbiaktól, a hullámtér nagyobb szerepet tölt be az árhullám levezetésében (3. ábra). Az ilyen volumenű módosulások egy hosszabb folyószakaszon is éreztetik hatásukat.

2. Árvízi levezető képesség helyreállítása

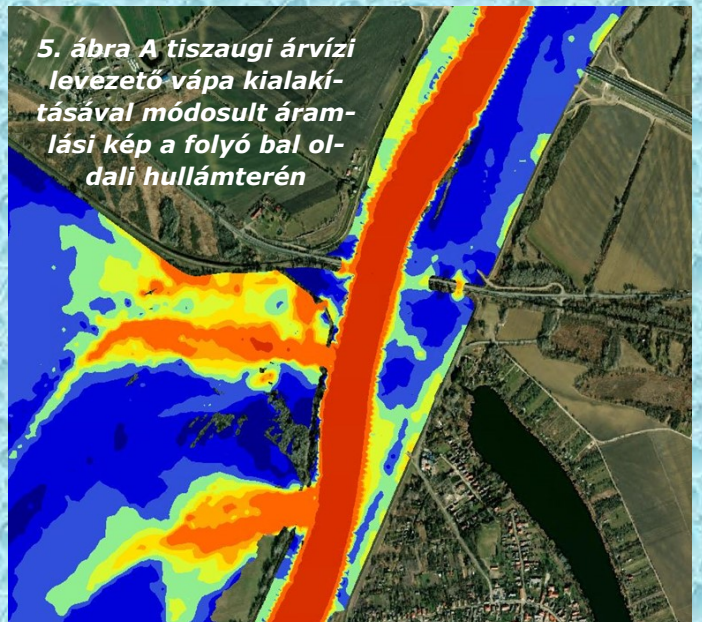
A nyári gátak rekonstrukciója jelentősen nem módosítja a korábbi áramlási viszonyokat, azonban segítségével helyreállítható a korábbi levezető képesség (4. ábra). Egy ilyen összetett áramlási vi-

szonyokkal rendelkező folyószakaszon az ilyen jellegű beavatkozások is rendkívül fontosak.

3. Árvízi levezető képesség lokális javítása

Az ide sorolt beavatkozások a közvetlen környezetükben javítják az árvízi levezető képességet. Minden esetben javult a főmeder és a hullámtér kapcsolata az adott folyószakaszon, de hosszabb szakaszon már nem éreztetik a hatásukat. Ide tartozik például a tiszaugi árvízi levezető vápa kialakítása (5. ábra), valamint az övzátonyok elbontása is.

A hidrodinamikai modell felépítésével nem csak a fentebb bemutatott beavatkozások árvízi levezetésre gyakorolt hatásait kívántuk meghatározni, hanem hogy kialakítsunk egy olyan aktualizált, naprakész alapmodellt, mellyel a jövőben tervezett intézkedéseket is lehetőségünk legyen megvizsgálni a Kisköre és Csongrád közötti folyószakaszon.

Vizi Dávid Béla

KIÉRTÉKELŐ ÉRTEKEZLET "Gondolkodni nem tilos"

Igazgatóságunk idén is elvégezte az ár- és belvízvédelmi művek őszi felülvizsgálatát. A szemlék során megállapítást nyert, hogy a működési területünkön közvetlen védbiztonságot veszélyeztető hiányosság nincs, az ár- és belvízvédelmi, valamint a vízpótló és vízsztétósztó művek állapota megfelelő, a kollégák pedig felkészültek a védekezési feladatok ellátására - derült ki az őszi felülvizsgálatokat kiértékelő értekezleten, ahol Dr. Berkó Attila főispán mondott köszöntőt.

Az eseményen Lovas Attila igazgató egy Lucius Annaeus Seneca idézettel kezdte az összegzését: „Semmilyen szél sem kedvező annak, aki nem tudja, milyen kikötőbe tart.”

A kulcsszavak között elsőként említette a gondolkodást, pontosabban azt, hogy gondolkodni nem tilos.

A vízvisszatartás kapcsán elmondta: ha csak a számokat nézzük, a teljes idei, sok kicsi belvizes időszakban mintegy 20 millió köbméter vizet emeltünk át. Emellett a Tisza-tavat leszámítva a csatornában, holtágakban 40 millió köbméter vizet tartunk vissza, s ennek a zöme dinamikusan megújuló. Tehát nem igaz, amit a vízvisszatartás

kapcsán a szemünkre vetnek— szögezte le. Minden évben van valamilyen szintű védekezés. Az idei évben mindenből volt, kivéve a vízhiány-kárelhárításból.— Árvízben eljutottunk oda, hogy egy folyó volt, ahol még nem voltunk. Idén a Dráva mellé is eljutottak a csapataink, és közmegelegedettséggel végezték a munkájukat. A vízminőségvédelem már lassan állandó feladattá vált, így egyre nagyobb erőforrást köt le az igazgatóság részéről, de úgy gondolom, hogy ezt is sikerül jól abszolválni. Ebben közösen harcolunk a vízügyi hatósággal.

A fejlesztésekre térve az igazgató arról szólt, hogy azok az idei évben talán még nagyobb feladatot adtak, mint korábban.

A fenntartás kapcsán elhangzott: minél kevesebb forrásunk van erre, annál inkább rá vagyunk utalva, hogy azt minél hatékonyabban használjuk fel. Az energiahatékonyságot ugyancsak kulcsszónak nevezte, amivel foglalkoznunk kell.

A vegyszerezést szintén kiemelte, mert sosem lesz annyi pénzünk, hogy 100 százalékos fenntartást csináljunk, de a vegyszer dolgozik, hat akár 5 évig is.

A tapasztalatokról úgy vélte: a rutin nem segít: - Ha úgy csináljuk, ahogy szoktuk, az nem biztos, hogy úgy van, ahogy kell.

Az energiahatékonyságról szólva kiemelte, hogy az az önrendelkezésünk kulcsa. Minél több pénzt tudunk megspórolni és megtakarítani a normál üzemeltetésen, ami gyakorlatilag az energiahatékonyságon keresztül a legegyszerűbben kivitelezhető, annál több pénzünk lesz a fenntartásra.

Összességében az igazgató sikeresnek értékelte az idei esztendőt. Mint mondta: minden nehézség ellenére egy nehezen induló évből hoztunk ki nagyon sok mindent, és nagyon sokat léptünk előre.

Példaként említette a fejlesztéseket, hiszen nagyon sok valósult meg, főleg a két nagy projekttel, az áginfra meg az árvízi biztonsági projekttel. Nagyon sok magasépítési létesítményünk is megújult. Emlékeztetett: úgy indult a visszahulló forrásoknak a megszerzése, hogy 96 projektet adtak be a vizigek. Mi csak kettőt, de nekünk mind a kettő eljutott a megvalósításig. Ráadásul úgy, hogy az elején a 96-ból 1 volt, amit be se tudtak sorolni sehova, eltették hátra, hogy ebből úgyse lesz semmi. Ez volt az áginfra projekt. Nagyon sokan nagyon sokat dolgoztak azért, hogy ez megvalósulhasson — tette hozzá.

Kijelentette: a védbiztonság területünkön jelentősen javult. — Egyszer összegyűjtöttük, hogy 2000 óta hány kilométer hosszan erősödtek, magasodtak a töltéseink, olyan 150 körül volt korábban. Ha hozzáadom a mostani áginfrás fejlesztéseket, akkor már 200 km felett vagyunk. Ezt azzal kell összevetni, hogy 2000-ben olyan 180 km-en kellett nyúlgátat építeni. Gyakorlatilag tehát az elmúlt több, mint két évtized alatt az összes ilyen veszélyes helyhez hozzányúltunk. Így mindenhol, ahol már tudtuk, hogy baj lehet, hogy nem olyan erősek a védvonalak, mint kellenének, ott tudtunk előre lépni. Ráadásul nagyon sok esetben pluszban is kaptunk funkciót, tehát a közlekedés, természetvédelem, turizmus is javult.

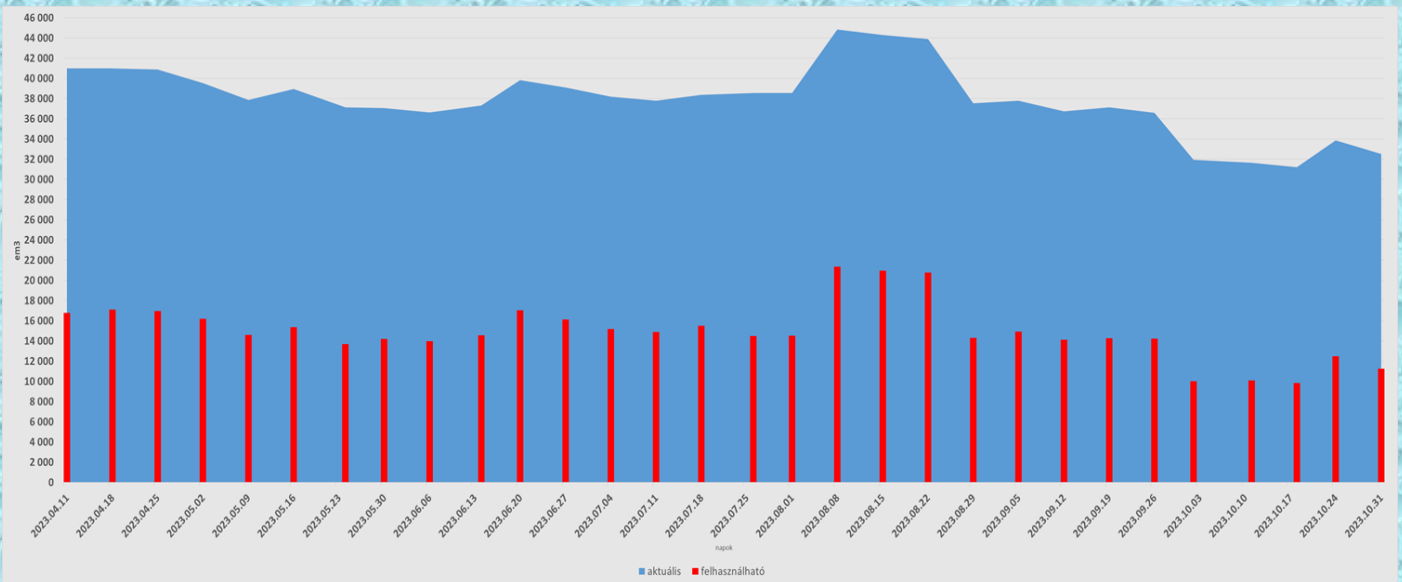
- A gyakorlópálya nekem nagy büszkeségem, remélem sokan vagyunk így. Ezzel úgy gondolom, hogy lassan már mindenki kicsit szolnoki lesz. Nagyjából ott járunk, hogy a vízügyi ágazat fele

már megfordult a gyakorlópályán. Ráadásul azzal, hogy ezek most már kétnapos turnusok, mindenki futott a Zagyva parton, megivott egy sört a szolnoki sörözőben, elbeszélgetett a kollégákkal. Úgy vélem, hogy pénzben meg nem fizethető plusz motivációt kap az ágazat ezzel a képzéssel, és ez csak javulni fog a jövőben—mondta végezetül Lovas Attila.

Az igazgatói összegzést követően hagyományosan a védelemvezető-helyettesek, a szakcsoportvezetők és a felkért előadók rövid prezentációkban értékelték a 2023-es évet és adtak számot az őszi szemléken tapasztaltokról. Elsőként Tóth Péter (VO) az év hidrometeorológiai eseményeiről és a szakbizottsági felülvizsgálatokról számolt be. Csibrán Zoltán védelemvezető-helyettes (ÁFO) az árvízvédelmi, folyószabályozási művek és nagy műtárgyak védelmi képességét értékelve rámutatott, hogy nincs a védképességet közvetlenül veszélyeztető körülmény. Koch Márk (ÁFO) a tiszavárkonyi partcsúszás helyreállításának kivitelezését ismertette. Békési István védelemvezető-helyettes (VÖO) a belvízvédelmi és vízpótló művek állapotát értékelte, megállapítva, hogy azok fenntartottsága, védképessége megfelelő. Sólyom Péter ügyeletvezető-helyettes (VÖO) a vízvisszatartás gyakorlatáról szólt, Vass Sándor szakcsoportvezető (TVG Team) pedig az idei vízminőségi kárelhárítási feladatokról számolt be. Dr. Teszárné Dr. Nagy Mariann laborvezető a vízkárelhárítást segítő vízminőségi monitorozásról prezentált, valamint bemutatta a nemzeti labor projektet. (Bővebben a 15. oldalon) Külső előadónként Serfőző Antal, a Geo-Gold Kft. ügyvezetője a nagyköri gátszakasz geofizikai felülvizsgálatáról tartott előadást. A szünet után Kara Róbert, a Védelmi Osztag vezetője a Dráva menti védekezés tapasztalatait osztotta meg. A négy szakaszmérnök (Sólyomvári Szilárd - Karcag; Fejes Lőrinc - Kisköre; Tóth Tamás - Mezőtúr; Horváth Lajos - Szolnok) az idei év legnagyobb kihívásairól, sikereiről, továbbá a fejlesztési irányokról számolt be.

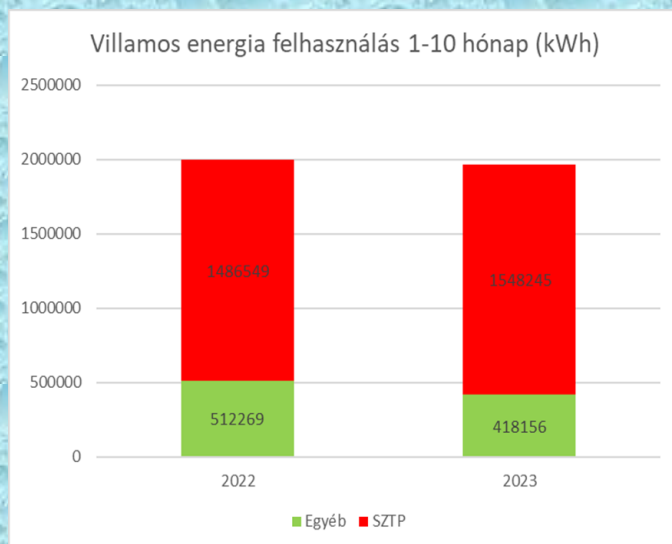
Gyuró Éva erdészeti referens a vegyszerezés tapasztalatait ismertette, Fejes Tóth Ernő gépészeti vezető pedig

(Folytatás a 8. oldalon)

Vízvisszatartás az igazgatóság területén 2023-ban

az energiagazdálkodásunkat, energiahatékonyságunkat vette górcső alá. Bejelentette: a földgáz felhasználásunk az előző (gáz)évhez képest megfeleződött.

Kummer László szakcsoportvezető-helyettes (ÁFO) a térképinformációs rendszert érintő új fejlesztéseket mutatta be.

Utolsóként Harsányi Gábor védelemvezető-helyettes számolt be az idei intézkedési terv végrehajtásáról. Mint mondta, a feladatok 57 százaléka teljes egészében, 34 százaléka részben, 9 százaléka pedig nem teljesült. Az áthúzódó arány 18 százalék, míg az elháríthatatlan 10 százalék. Jó példának nevezte a nyárigát bizottsági feladatot, a Cibak II. sztp. tolózár javítását, a fenntartógépező tűzvédelmi oktatását, a J.III-2 öntözőcsatorna nem üzemelő szakaszának mederrendezését, az őrházi kutak karbantartását, valamint a

saját eszközzel történő vegyszerezést. A nem jó példák közé sorolta többek között azt, amikor túl nagyot vállaltunk forráshiány ismeretében.

Rátérve a jövő évi intézkedési tervre, az előzmény vonatkozású feladatok között szerepel, hogy fokozott figyelemmel kell kísérni azokat az árvízvédelmi szakaszokat, amelyeket az őszi felülvizsgálat során nem kellő biztonságúnak ítélt meg a bizottság. Ide tartozik a töltéstartozékok cseréjének végrehajtása (a Karcagi Szmg. már végzett), a vegyszerezés saját teljesítésben, a mérési terv teljesítése, az energiahatékonyság növelése és az őrházi kutak karbantartása, fejlesztése.

A főmérnök a felülvizsgálatokon felmerülő feladatok közé sorolta 10.02/5 Szászberkek alsó gátőrfelújításban a használaton kívüli öntözővíz-kivételi nyomócsövet elbontását; a Zagyva Bogárzói terület töltésáthelyezés frissítését, újragondolását, terv készítését; a Hortobágy-Berettyó közvetlen vízkivételekre vonatkozó szerződések előkészítését, egyeztetését a TIVIZIG-gel; az igazgatóság területén telepített vízhozammérő fejek tervszerű karbantartását, illetve a kalibrációs mérések és összefüggések pontosítását (különös tekintettel: Tiszabábolna állomásra).

Az előadásokat követően Matuska Zoltán ezredes a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság vezetője hozzászólásában a két szervezet széleskörű, jól működő kapcsolatrendszerét méltatta.

Laczi Zoltán

- Egyértelművé vált az is, hogy nem építhetjük a töltéseket az éjig, tehát a hullámterekkel foglalkoznunk kell. Magyarán a levezetőképességet stabilizálni kell a folyó-völgyben, a hullámtéren. A másik pedig az, hogy a magassági biztonságot és a védelmi képességet arányosítanunk kell. Tehát ott, ahol 15 óránk van arra, hogy fölépítsük a védvonalat, más a helyzet, mint ott, ahol 20 nap áll a rendelkezésünkre. És nem mindegy, hogy Tiszabecsnél védekezünk vagy Szegednél, mert más az időelőnyünk. Ehhez képest arányosítanunk kell a védvonalak biztonságát, mert így hamarabb érjük el a biztonságot, mintha hagyományos módon törekszünk erre. Emellett az utóbbi években az árvízvédelmet próbáljuk összekötni jóléti szolgáltatásokkal, gondolok itt a Tisza-tóra, a kerékpárutakra, melyek létesültek ennek a projektnek a keretein belül. Tehát a mai nappal átadott beruházások jól tükrözik az utóbbi két évtized árvízvédelmi szemléletének a változását — emelte ki az OVF vezetője.

Az árvízvédelmi beruházások megtérülése kapcsán a főigazgató megjegyezte: általában úgy szokott lenni, hogy amikor árvíz van, akkor megtérül, amikor aszály van, akkor nem térül meg, ennyire szubjektív.— De azt gondolom, hogy ez egy nagyon jól megtérülő beruházás, és szeretném mindig felhívni a figyelmet arra, hogy sokkal jobb előre készülni, mint utólag helyreállítani. Az előre felkészülés ugyanis lehetőséget ad a pontos és olcsón tervezett munkára, míg a helyreállítás pontatlan, rosszul megbecsült és általában rosszul felhasznált forrás, tehát sokkal rosszabb a hatékonysága. Az augusztusi rábai árvizet hozta fel példaként, ami nagyon nagy volt, de az új létesítmények segítségével gyakorlatilag minimális kár volt. — A tapasztalatom alapján ez az egy árvíz megtérítette ezt a beruházást. Sárvárnál az árvízszint emelkedése óránként 1 méter 40 cm volt, és sikerült kivédenünk azért, mert volt egy előkészített, árvízi biztonságot adó beruházás. A mai nappal úgy vélem, hogy itt is egy nagy lépést tettünk a Közép-Tisza-vidék biztonsága felé — hangsúlyozta Láng István. Végezetül köszönetet mondott a térség politikusainak a támogatásáért, a tervezők, mérnökök, kivitelezők, a beruházást megvalósítók munkájáért.

A projektről részletes tájékoztató tartott Lúczy Gergely, a KÖVIZIG műszaki igazgatóhelyettese, Szendrei Roland, az ÉMVIZIG osztályvezetője, Katona Marianna, a TIVIZIG szakaszmérnök-helyettese, valamint Lovas Attila, a házigazda KÖTIVIZIG igazgatója.

Laczi Zoltán

Az „Árvízi biztonság növelése a Közép-Tisza völgyben” című, az OVF-KÖTIVIZIG, TIVIZIG, KÖVIZIG ÉMVIZIG konzorciumában megvalósult projekt keretében megvalósult beavatkozások olyan területekre fókuszáltak, ahol a fejlesztések elengedhetetlenek a Tisza árvizének biztonságos levezetéséhez.

A KÖTIVIZIG területén Martfűnél a Tisza bal parti töltését mintegy 800 méter hosszan helyezték át, miután folyó veszélyesen megközelítette a töltéslábat. A Tisza-tó védelmi rendszerének rekonstrukciója keretében a hullámverés elleni kőművek helyreállítása összesen 1593 méter hosszban, pótlása pedig 2260 méter hosszban történt meg. Ezen kívül megújultak a Kis-Tisza és a IV. számú szabályozó műtárgyak. A hidromechanizációs kotrások a következő víztereket érintették: az I. számú öblítő csatornát 60 méteren, a IV. sz. öblítő csatornát 1754 méteren, a Kis-Tisza alsó bekötését 300 méteren, a VIII. sz. öblítő csatornát 2759 méteren, a Kisfüredifokot 1287 méteren, a Kis-Tiszát 4600 méteren, valamint a IX. sz. öblítő csatornát 3038 méter hosszban. További kotrások színhelye volt a Jászági-főcsatorna torkolati szakasza, a Kiskörei vízlépcső felvízi várakozótere, valamint a Téli-kikötő bejárata.

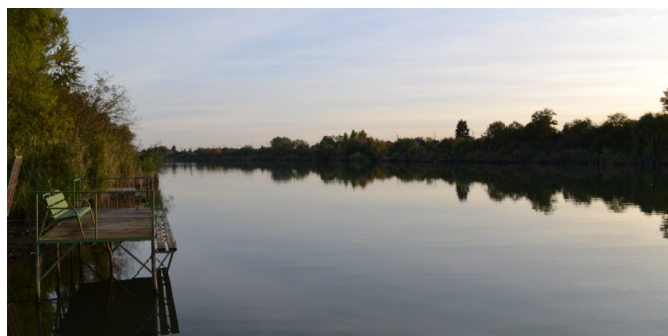
Az ÉMVIZIG területén, a Hernád mentén átépítették a Bársonyos-főcsatorna beeresztő műtárgyát, és megvalósult a vizsolyi Malom-árok csőzsilip rekonstrukciója. A KÖVIZIG területén a töltéskoronán út építése, a TIVIZIG területén pedig a Tisza bal parton Tiszacsege és Tiszagyulaháza között a töltéskorona burkolatának helyreállítása történt meg a töltés állékonyságának javítása mellett.

ELŐKÉSZÍTÉS Kotrásra vár az Alcsi Holt-Tisza

Legutóbb egy évtizede történt átfogó vízügyi beruházás Szolnok népszerű víztestjét, az Alcsi Holt-Tiszát érintően. Az elmúlt két évben a további beavatkozások tervei elkészültek, reményeink szerint - a forrás rendelkezésre állását követően - a közeljövőben nagyszabású fejlesztés kezdődhet a holtágban. Erről is szó volt a síkvidéki tározási projekt október 19-én Mezőtúron rendezett szakmai konferenciáján.

Európai uniós és hazai támogatással, 397 millió forintos költséggel valósult meg 2013 és 2014 között az Alcsi Holt-Tisza revitalizációja. A beavatkozás elsődlegesen arra fókuszált, hogy a holtág vízpótlását mind a három útvonalon, megfelelő kapacitással biztosíthassuk. A projekt kiterjedt a tiszai vízbevezetés és vízoldali zsilip, valamint a mentett oldali zsilip és ellennyomó medence felújítására, az Alcsi fedett csatorna bélelésére, az Alcsi szivattyútelep és a rávezető (Kengyeli) csatorna felújítására, kotrására, tehát a vízpótló és leürítő útvonalak rekonstrukciójára, továbbá – 5000 tonnányi terméskő felhasználásával - partbiztosítási és partrendezési munkálatokra 500 méteres szakaszon.

A fejlesztés fő célja tehát az volt, hogy a vizet a holtágba juttassuk, amit ha szükséges, ki lehet vezetni onnan. (Az elmúlt évek aszályai bizonyították, hogy milyen súlyos problémákkal kell szembesülni azoknál a holtágaknál, amelyek gravitációs vízpótlása nem megoldott.) Már akkor megfogalmazódott azonban, hogy középtávon elkerülhetetlen a holtág kotrása. Ennek előkészítését egy újabb, a „Síkvidéki vízpótló és tározási lehetőségek fejlesztése I. ütem” című projekt tette lehetővé, melynek célja a vízvisszatartás fejlesztésével a helyben hasznosítható és hasznosuló vízkészletek növelése. A november végével zárult projektben három igazgatóságot érintően hét olyan fejlesztés előkészítése valósult meg, melyek összesített víztározási kapacitása eléri a 24 millió köbmétert. Ebből 3 a területünkön van: az Alcsi Holt-Tisza, a Tiszaderzs-Tiszaszőlősi Holt-Tisza és az Álomzugi tározó (II-III. ütem).

Mint azt a konferencián Lovas Attila igazgató elmondta, az Alcsit érintően a következő beavatkozások tervezettek:

- holtágkotrás összesen 8250 méter hosszan (a 4+200-9+000 cskm és a 10+450-13+987 cskm között (hidromechanizációs kotrás, lepelkotrás 30-90 m szélességben)
- csatornakotrás a minimum 1,0 m³/s vízzárási képesség biztosításához (Kengyeli-csatorna 0+000-3+325 cskm, Kiskengyeli-csatorna 0+000-6+919 cskm szakasz)
- műtárgyépítés, felújítás (13 db)
- szűrőmezők kialakítása (a diffúz szennyezések ellen, 6 becsatlakozó csatornán)
- partbiztosítás kiépítése 75 m hosszan (RENO matracos rézsűvédelem, lábazati megtámasztó kőszórással)
- Két vízminőségi beavatkozási hely kialakítása (7+410 szelvény bal part, 10+745 szelvény jobb part) Tervezett elemek: lejárólépcső, gyűjtőtároló tér, gyűjtőtároló stég, kikötőbak, sólyapálya, a szemközti partoldalon két-két helyen feszített sodronyacél kötél és csörlőrögztítő háló vagy merülőfal rögzítésére.

A kotrás során nagy mennyiségű iszapot kell majd elhelyezni, ezeket a területeket a vízjogi engedélyes terv javaslat szintjén vizsgálta. Azokat a kiviteli terv/közbeszerzési terv véglegesíti.

Az Alcsi további fejlesztését célzó, immár előkészített beruházás szerepel a KEHOP Plusz támogatandó projektjei között, így az uniós és/vagy hazai forrás biztosítása után (a közbeszerzések lebonyolítását követően) gyakorlatilag megkezdődhet a megvalósítás.

Laczi Zoltán

PROJEKT Megújult, kiegészült a vízügyi infrastruktúra

A vízügyi infrastruktúra fejlesztését célzó projekt fejeződött be az Európai Unió és a Magyar Állam 5,6 milliárd forintos támogatásával. Az OVF, a KÖTIVIZIG és KÖVIZIG konzorciumában megvalósult beruházásnak köszönhetően többek között mintegy 48 kilométer hosszan javult az árvízvédelmi töltések állékonysága.

A projekt zárórendezvényét november 27-én délelőtt tartották Szolnokon. Az eseményen köszöntőt mondott Dr. Berkó Attila főispán, a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal vezetője és Hubai Imre, a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés elnöke.

Dr. Berkó Attila főispán

Hubai Imre vármegyei elnök

A fejlesztés részleteiről Harsányi Gábor főmérnök tájékoztatta a meghívottakat

Mint elhangzott: a projekt két fő részből állt, ami a teljes beruházási érték háromnegyedét tette ki: 1. az árvízvédelmi töltések helyzeti állékonyságá-

nak javítása, 2. a Gástyás II. szivattyútelep funkcióbővítése, a vízvisszatartási feltételek javítása. Kapcsolódó projektelemek: az Apavára védelmi központ átépítése, a karcagi gépszín építése, a Védelmi Osztag telep fejlesztése, a Tiszaligeti árvízvédelmi központ rekonstrukciója, valamint a KÖVIZIG területén a Hosszúfok II. szivattyútelepi raktár építése.

Az árvízvédelmi töltések állékonyságának javítása összesen mintegy 48 kilométernyi (Tisza, Zagyva, Hármaskörös és Hortobágy-Berettyó menti) töltésszakaszt érintett. Ezek egy részén a töltés helyzeti állékonyságának javítását a mentett oldali töltéselőtér leterhelésével, máshol a nyúlgátat kiváltó vízdali agyagpadka építésével oldották meg. Mivel a vízdali agyagpadkát pályaszerkezet támasztja meg, járulékos haszonként a fővédvonal megközelíthetősége is javult. (A fejlesztett töltésszakaszok a Szolnoki, a Mezőtúri és a Karcagi Szakaszmérnökségek területén találhatóak.)

Emellett Apavárán új védelmi központ, Karcagon pedig gépszín épült, megtörtént a Gástyás II. szivattyútelep rekonstrukciója, ami magába foglalta az eddig gázolajjal üzemelő telep elektromosítását is. Ezzel nőtt a belvízi biztonság, a nyomócsőhálózat átalakításával pedig a Gástyási öntözőcsatorna kapacitása.

A kiemelten fontos logisztikai bázisnak számító szolnoki Védelmi Osztag telepen két új raktárépület létesült, amelyeknek köszönhetően lehetővé vált a védelmi gépek és eszközök szakszerű tárolása, állaguk megóvása. Ugyancsak ezt a célt szolgálta a KÖVIZIG területén lévő Hosszúfok II. szivattyútelepen felépített csarnok. A projekt részeként megtörtént a '70-es években épült tiszaligeti árvízvédelmi központ felújítása és átalakítása is, amely jelentősen hozzájárul a védekezés hatékonyságához azzal, hogy biztosítható a munkában résztvevő szakemberek elszállásolása.

A beruházás kivitelezői: Duna Aszfalt Zrt., Horváth Építőmester Zrt., KELET-ÚT Kft., Békés-Vill Kft. (További információk a projektről a 22-24. oldalon.)

Laczi Zoltán

KITEKINTŐ Olaszország (vízügyi) erdész szemmel

A vízügyi ágazatban dolgozó erdőmérnökök, erdészek ellátogattak Olaszországba, hogy személyes tapasztalatokat gyűjthessenek az ottani nemesnyár fajtákról, ültetvények létrehozásáról és azok hasznosításáról.

Olaszországban már régebben elindult a szárazság és magasabb nyári hőmérsékletet tűrő nemesnyárfajták nemesítése annak érdekében, hogy a feldolgozó üzemek minőségi alapanyag szükségletét biztosítani tudják. Az egyik ilyen magánvállalkozás az AL.WOOD. A vállalkozás az 1980-as évektől foglalkozik a világ minden tájáról begyűjtött nemesnyárgénbankjából, invitro megtermé-

kenítés mellett nemesítéssel és fajtaválogatással Savigliano térségében. Az utóbbi időszakban a természetvédelmi elvárások miatt őshonos fajok nemesítésével is foglalkoznak (fehér nyár). A nemesítés irányát a magas feldolgozási értékű, egyenes törzsű, fehér gesztű, abiotikus és biotikus tényezőknél ellenállóbb klónok előállítását határozza meg.

Mi a jelenleg legjobb tulajdonságokkal bíró nőivarú AF-8, hímivarú AF-13 klónok különböző korú tág hálózatú ültetvényeit látogattuk meg. Az általuk kidolgozott technológia szerint kezelt ültetvények legkésőbb 10 éves korra vágásérett, minimum 34 cm törzsátmérőjű faanyagot termelnek. Az ültetvények kezelése 3-4 éves korig évente törzsnyeséssel, évente többszöri talajfelszín mozgatóssal jár, melynek eredményeképpen 7 m magasságú ágtisza, egyenes törzsű fákat nevelnek. A magasságuk 20-24 m, ebből ez a 7 m-es szakasz adja a fa értékének 70 %-át ~ 140 euro/m³ áron értékesíthető (hazai ár: 70 euro/m³). Emellett lehetőségünk volt meglátogatni a karódugvány-termelő csemetekerteket, az ahhoz alkalmazott gépeket és eszközöket, a tárolásra és a szállításra történő felkészítés helyszíneit, az ültetvények kezeléséhez elengedhetetlen gépparkot.

A térségben (Pó síkság nyugati része) az ültetvé-

nyek alatt 1-1,5 mélységben található a talajvíz, az ültetési technológiánál alapvető kritérium, hogy a 4-6 m hosszúságú csúcsrügyes karódugvány elérje ezt a réteget. A hőmérsékleti viszonyok hasonlóak, a csapadék mennyisége náluk több, az öntözés minden tábla mellett biztosított.

Ezzel a technológiával, rövid vágásfordulóval gyorsan megtérül az ültetvény létesítési költsége. Magas termelési költségű, de magas értékű faanyag állítható elő. Az alacsony tőszámmal a tuskózási és a talajelőkészítési költség alacsonyabb. Az intenzív talajművelés miatt nem keletkezik jelentős mennyiségű vágásté-

ri hulladék a cserje és az alsó lombkorona szintjéről. Nagyon jól gépesíthető, kézimunkát a nyesés igényel. A csemeték körüli kézimunka igényes ápolásra lebomló anyagból takarógallért raknak.

A Brivio Compensati Sp.A nemesnyár hámozó üzemben gyárlátogatáson vettünk részt. A cég 1929-ben létesítette az első nemesnyár ültetvényét, majd 1939-ben kezdte meg az első rönkök feldolgozását. A vállalkozás által előállított rétegelt lemez termékek a lakókocsi gyártás, hajóépítés, bútoripar és belső építészet hasznosítja. Az intenzív művelési és nyesési technológiával előállított ültetvényekből kikerülő nagy értékű rönkökből készült furnér lemezek kiváló minőségi paramétereit saját szemünkkel tapasztalhattuk meg.

A megtekintett klónok nagyobb fatérfogatot, jó minőségű faanyagot tudnak produkálni, mint a napjainkra eddig elterjedtek. E klónok a hullámtéri viszonyok közötti telepítésének kipróbálása lehet a jövő, mivel a jelenleg használt klónok egyre öregebbek és a megváltozó éghajlati körülményekhez már kevésbé tudnak alkalmazkodni. Az újabb klónok vizsgálata indokolt a mi térségünkben is annak érdekében, hogy a csökkenő területű nemesnyár termőhelyek faanyagtermelési képességét meg tudjuk tartani a jövőben.

Szilágyi Annamária—Ficzere András

Munkára fogták a napot a VO telepen is

Befejeződött a VO telep épületenergetikai fejlesztése, ezzel az energiafelhasználás jelentős csökkentése, valamint a szén-dioxid kibocsátásának mérséklése válik lehetővé. Az EU és a Magyar Állam 440 millió forintos támogatásával megvalósult, két épületet érintő projektben földgáz helyett immár napenergia és hőszivattyú biztosítja a fűtést. Ezzel a KÖTIVIZIG immár hét helyszínen működtet fotovoltaikus kiserőművet, ahol munkára fogják a nap energiáját.

A fejlesztés a műhely és a készenléti épületet érintette. Mindkettőnél a külső homlokzat 20 cm vastag hőszigetelést kapott, a nyílászárókat 5 kamrás, 3 réteg üvegezésű, modern műanyag darabokra cserélték le, továbbá a földem hőszigetelése és lapos tető vízszigetelése is megtörtént. A fűtési rendszert is átépítették, gázkazánok helyett immár hőszivattyús rendszer biztosítja majd a kellemes hőmérsékletet. Ezen kívül napelemes rendszert telepítettek a műhely épületének tetejére.

A kivitelező a Horváth Építőmester Zrt. volt.

LZ

MHT HÍREK

A Magyar Hidrológiai Társaság keretén belül idén összesen négy alkalommal rendeztünk előadóülést a KÖTIVIZIG központi irodaházában, melyek keretén belül nagyon széles palettán szereplő előadásokat hallgathattunk meg, különböző előadók tolmácsolásában.

Az előadóülések alkalmával először hallgathattuk gazdasági témájú előadásokat, majd találkozhattunk felszín alatti kérdésekkel, betekintést nyertünk az igazgatósági hódhelyzetbe, valamint a tiszai magaspart állapotát is megismerhettük. Az utolsó, novemberi előadóülésen pedig egy kicsit távolabbi tájak „vizeire” evezve megismerhettük a kárpátaljai vízügyi munkálatok egy szeletét.

Ezúton szeretném hálámat kifejezni azon kollégák részére, akik vállalták az előadások megtartását hol nagyobb közönség előtt, hol családiasabb környezetben, ezáltal betekintést engedve szakterületük krémjébe. Bízom benne, hogy az idei évhez hasonlóan a jövő évet is ilyen színvonalat előadásokkal tudjuk majd folytatni.

Rózsa Helga

Ismét családbarát munkahely lett igazgatóságunk

Az idei pályázat fókuszában az egészségvédelem állt

Igazgatóságunk a tavalyi évhez hasonlóan idén is elnyerte a Kulturális és Innovációs Minisztérium pályázatán a Családbarát munkahely címet.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium Családokért Felelős Államtitkára megbízásából az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő 2023-ban is meghirdette a családbarát munkahelyek kialakításának és fejlesztésének támogatására szóló pályázatát. A KÖTIVIZIG Igazgatási és Jogi Osztálya ebben az évben is benyújtotta pályázatát, amelynek fókuszában az egészségvédelem állt. A „családbarát” címet az elmúlt évhez hasonlóan idén is elnyertük, így jogosultak vagyunk továbbra is annak viselésére.

Dr. Malatinszki-Gulyás Anna

Az ünnepélyes díjátadót október 27-én rendezték a fővárosban, ahol Fazekas Helga és Juhászné Tandi Réka képviselte az igazgatóságot. Helga Hornung Ágnesről, családokért felelős államtitkártól vette át az elismerést.

FOTÓ: Kulturális és Innovációs Minisztérium

Orvosi szűrővizsgálatok

Idén is lehetőséget biztosított a vezetés az önkéntes orvosi szűrővizsgálatra, melyet örömmel fogadtunk. A kialakult jó munkakapcsolatnak köszönhetően a beérkező igények összesítése után már két hét múlva meg is kezdtük a dolgozók szűrését.

Tavaly a laborvizsgálat időigényesnek bizonyult, mivel az újabb típusú szűrések miatt több mintát kellett levenni a laboros hölgyeknek. Ebből tanulva mindent előkészítettünk, matricákat feliratoztunk, hogy az adminisztrációs időt lerövidítsük. Ez olyan jól sikerült, hogy a munkatársakat nem győztük értesíteni az előre tervezett időpont korábbra csúszásáról.

A bőrgyógyászati vizsgálatot idén két doktornő végezte. A vidéki szakasz-mérnökségeken dolgozott az új, „beugrós” doktornő. Az ultrahang is a megszokott módon, a tervezett beosztás szerint történt. A vizsgálatot végző orvosok magas szakmai felkészültségükről biztosítottak bennünket. A visszajelzések szerint a dolgozók az orvosok személyével is meg voltak elégedve.

A nőgyógyászati szűrővizsgálatot is sikerült öt vizsgálati napra megszervezni, így az ünnepek előtt minden jelentkező kapott számára megfelelő időpontot.

Idén is bizonyosságot nyert a szűrővizsgálat fontossága. Összességében a dolgozók körülbelül 95 százaléka élt a szűrővizsgálatok lehetőségével.

Köszönöm a szakaszokon dolgozó munkatársaknak, hogy az ottani szervezést flottul levezényelték. És ezúton is köszönjük a vezetésnek a lehetőséget. Mindenkinek jó egészséget kívánok! **Tánczosné Miskolczi Pálma**

Víztudományi és vízbiztonsági nemzeti laboratórium projekt

2022 őszén indult a címben említett projekt megvalósulása. A KÖTIVIZIG Regionális laboratóriuma – együttműködésben a Debreceni Egyetem, Ökológiai Kutatóközpont és a Budapesti Műszaki Egyetem munkatársaival – az 1E. „*Víztározók fenntartható kezelése*” című alprojektben vett részt, melynek lényege a víztározó működésének javítása multidiszciplináris megközelítés alkalmazásával. Ez egy komplex feladat, mely az alábbiak szerint épül fel:

- 3D hidrodinamikai és morfodinamikai modell kidolgozása **(BME)**
- a víztározó flórájának ökológiai értékelése, valamint a biotikus és abiotikus jellemzők összekapcsolása **(ÖK, DE, KÖTIVIZIG RL)**
- hordalékgazdálkodást érintő tározóüzemeltetési módszerek szimulációja **(BME)**

A 3D modell a hordalékvándorlási, illetve ökológiai célok figyelembevételével segítséget nyújt a tározó optimális üzemeltetéséhez (pl. a Tisza-tó kotrási tevékenységének tervezéséhez). Ezekkel a hidrodinamikai és biológiai vizsgálatokkal fel tudjuk tárni az áramlás, az üledék és a jellemző növények megjelenésének kölcsönhatásviszonyait. A tervezési folyamat lényegi részeként két megválaszolandó kérdést tettünk fel:

1. A Tisza-tóban mennyiben határozza meg az üledék dinamikája a felszíni vegetáció populációdinamikai jellemzőit?
2. Milyen technikákkal lehet a leghatékonyabban szabályozni az egyes növényfaj állományok biomasszáját az egyes áramlási terekben?

Az együttműködő partnerek eddigi feladatai (a *tározó ökológiai értékelése kapcsán*) összegezve a következők voltak:

A **Regionális laboratórium** mintavételei és mintafeldolgozásai (vízkémiai, biológiai, bakteriológiai vizsgálatok) az alábbiak szerint alakultak:

2022.10.10. Tisza-tó vízleeresztés előtt (vízfelszín közeli, víz-üledék határa, üledék)

2023.04.17. Tisza-tó vízfeltöltés után (vízfelszín közeli, víz-üledék határa, üledék)

2023.07.17. Tisza-tó vízfeltöltés után (vízfelszín közeli, víz-üledék határa)

2023.10.17. Tisza-tó vízleeresztés előtt (vízfelszín közeli, víz-üledék határa, üledék)

Mintavételi pontok helyszínei: Abádszalóki-medence, Sarudi-medence, Kis-Tisza vonala, Poroszlói-medence, Eger-patak vonala, Tiszavalki-medence.

Az **Ökológiai Kutatóközpont** munkatársainak megfigyelései, vizsgálatai magukban foglalják a növényállomány gyérítésének hatásait a rögzült algaközösségre, a kialakult növényállományoknak milyen szerepe van a biodiverzitás megőrzésében, valamint fitoplankton elemzéseket. Vizsgálataikat (sulyom kaszálás hatása) a Sarudi-medencében 3-5 kiválasztott helyszínen végezték el.

A **Debreceni Egyetem** munkatársai a fehér tündérrózsa elterjedését vizsgálták a tározóban. Ennek a növénynek az üledék stabilizálásában, élőhely árnyékolásban, illetve az áramlás lassításában és a hullámmérés mértékének csökkentésében is szerepe van. Terepi felmérésük eredményeként 29 tündérrózsa állományt azonosítottak: a tiszavalki IX-es öblítő csatornán (6), a Nyáradéren (14), és a Szivárvány kikötőben (9).

A projekt 2026. február 28-án zárul és a sikeres szakmai együttműködés eredményeként feltárjuk az áramlás, az üledék és a jellemző növények megjelenésének kölcsönhatás viszonyait, valamint, hogy milyen technikákkal lehet a leghatékonyabban szabályozni a különböző áramlási terekben az egyes növényfaj állományok biomasszáját.

Szántó Nikoletta

HATÁRAIN KON TÚL A Tisza Iroda hírei

Az alapításának kilencedik évfordulóját novemberben ünneplő Tisza Iroda az év végén is számos nemzetközi projekt megvalósításában működött közre, új projektek létrehozásán dolgozik.

Jelenleg három Horizon innovációs projektben vagyunk érintettek partnerként, ezek folyamatosan feladatokat adnak számunkra.

A HuT projekt második partner találkozására október 25-28. között került sor Valenciában. A 3 napos találkozón a partnerek beszámoltak az elmúlt évben elvégzett munkáról és a jövőbeni feladatokat tárgyalták meg. Igazgatóságunk az általános feladatok mellett a VÍZ24 mobil alkalmazás fejlesztését valósítja végre a projekt keretében, mellyel összefüggésben június 7-én érdekelte felek fórumát rendeztünk Szolnokon, melyen a résztvevők konkrét javaslatokkal segítettek a projekt KÖTIVIZIG-et érintő tartalmi elemeinek megvalósítását.

A Regionális Energiagazdasági Kutatóintézet (REKK) együttműködésben valósítjuk meg az InnWater projekt vonatkozó feladatait, ennek keretében számos döntéshozóval, illetve döntéshozók készítésével, illetve végrehajtással foglalkozó érintettel találkoztunk és találkozunk, akik képviselik a különböző vízhasználati módokat. A szakmai konzultációk eredményeként közgazdasági vizsgálat készül a víz értékéről, mely hozzájárulhat a jövőbeni szakpolitikai döntés előkészítéshez az érintettek véleményének figyelembevételével.

A Restore4Life projekt keretében a korábbi Danube Floodplain projektben kidolgozott költség-haszon elemzési modell (CBA) továbbfejlesztésére kerül sor, cél a modellnek a gyakorlati gazdasági életben történő hasznosításának előkészítése.

Harsányi Gábor főmérnök tartott előadást a már sikeresen lezárt RAINMAN nemzetközi projektről november 28-án, Budapesten az EUSDR PA4 –

A Tisza Iroda ünnepélyes átadása 2014 novemberében

‘Vízminőség prioritási terület’ és PA5 – ‘Környezeti kockázatok prioritási terület’ által szervezett "Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás a víz vonatkozásában" címmel szervezett nemzetközi konferencián. A tanácskozás során számos már lezárt, "jó gyakorlattal" rendelkező nemzetközi projektet mutattak be a résztvevők a vizek minőségi és mennyiségi paramétereinek változásairól az éghajlatváltozás fényében. Igazgatóságunk főmérnöke a heves esőzések és villámárvizek kezelése szekció keretén belül szemléltette a heves esőzések által a természeti és épített környezetben okozott károk csökkentéséhez kapcsolódó projekt vizsgálati eredményeket és erőfeszítéseket.

Az előadások angol nyelven az alábbi linken elérhetők: <https://waterquality.danube-region.eu/eusdr-conference-on-adapting-to-climate-change-in-relation-to-water-in-budapest/>

Két, korábban benyújtott INTERREG Central Europe pályázat sikeresen túljutott az első értékelésen, jó reményekkel várható a döntés a megvalósításukról. Dolgozunk továbbá két, INTERREG Duna Transznacionális Program projekten, ezeket jövő év márciusában nyújtjuk be.

Váci Melinda – Rátfai György – Katona Péter Gergő

VÍZRAJZ Hidrometeorológiai értékelés

A 11 kiemelt csapadékmérő állomás adatai Folyóink vízjárása

alapján igazgatóságunk területére január 1-től november végéig 567,0 mm csapadék hullott, amely a sokéves, január - november havi átlagnak (484,6 mm) a 117 %-a.

Októberben a 11 kiemelt csapadékmérő állomás adatai alapján az igazgatóság területére átlagosan 35,7 mm csapadék hullott., ami megfelel a sokéves 10. havi átlagnak.

Novemberben viszont már területi átlagban 119,5 mm csapadék hullott, ami a sokéves havi átlagnak közel a háromszorosa (41,0 mm), pontosan 291 %-a volt. Észlelésünk kezdete (1963) óta ennél több csapadék 1965. novemberében esett 124,0 mm, így 2023. novemberre a második helyre került, ezt követi 2009. novemberre 110,0 mm-rel.

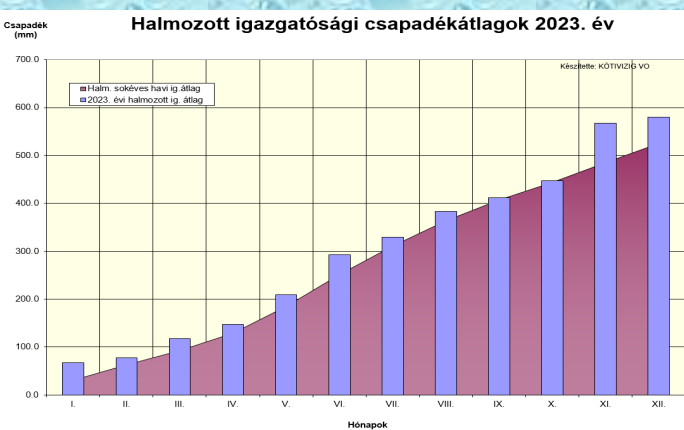
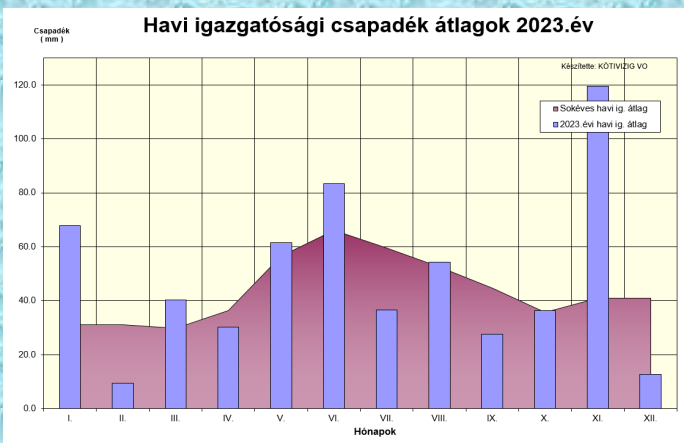
Októberben a Tiszán az átlagos vízállás Kisköre-alsónál -214 cm, mely a sokéves októberi átlag (-77 cm) alatt helyezkedett el 137 cm-rel. Szolnokon pedig -187 cm volt, ezt az értéket a sokéves szolnoki októberi átlag vízállás (-51 cm) alatt mértük 136 cm-rel. Kiskörén a maximális vízhozam 1045 m³/s, Szolnokon 866 m³/s volt. Az átlagos vízhozam Kisköre-alsónál 176 m³/s és Szolnoknál 171 m³/s volt. A maximális vízállás Kisköre-alsónál október 31-én 358 cm, Szolnoknál szintén 31-én 267 cm volt. A minimális vízállást Kisköre-alsónál október 8-9. között észlelték -300 cm, Szolnoknál pedig október 10-13. között többször előfordult, értéke -260 cm volt.

A Felső-Tisza teljes vízgyűjtő területére november 5-14. között területi átlagban 60-90 mm közötti csapadék esett le. Ebből a Tisza középső szakaszán két árhullám vonult le, mindkettő fokozati szint alatt tetőzött. Kisköre-alsónál (I. fok 600 cm) november 11-én 358 cm-rel és november 19-én 501 cm-rel, míg Szolnoknál (I. fok 650 cm) november 12-én 355 cm-rel, november 20-án pedig 491 cm-rel tetőzött az árhullám.

November 30-tól egy újabb csapadékban gazdag ciklon érte el a vízgyűjtő teljes területét. Három nap alatt (november 30. - december 2. között) a Felső-Tiszán 64,8 mm, a Szamos-Krasznán 28,5 mm, a Bodrogon 42,2 mm, a Sajó-Hernádon 29,9 mm, a Zagyva-Tarnán 35,1 mm és a Körösökön 27,5 mm csapadék hullott, emiatt a Tiszán és mellékfolyóin fokozati szinteket meghaladó árhullámok indultak el.

Az átlagos vízállás novemberben Kisköre-alsónál 301 cm, mely a sokéves novemberi átlag (63 cm) felett helyezkedett el 238 cm-rel. Szolnokon pedig 320 cm volt, ezt az értéket a sokéves szolnoki novemberi átlag (85 cm) felett mértük 235 cm-rel. Kiskörén a maximális vízhozam 1150 m³/s, Szolnokon 1099 m³/s volt. Az átlagos vízhozam Kisköre-alsónál 785 m³/s és Szolnoknál 785 m³/s volt.

2023-ban november végéig a Közép-Tiszán minden hónapban megfigyelhettünk kisebb, közepes vízszintemelkedéseket

Vízgyűjtők

2023. november végéig a Tisza folyó és részvízgyűjtőire lehullott halmozott csapadék meghaladta az I-XI. havi sokéves területi átlag értéket. A legtöbb a Felső-Tiszára esett (1106,3 mm), ami a I-XI. havi átlag (845,1 mm) 131 %-a, a Zagyva-Tarnára 719,8 mm hullott.

vízszintemelkedéseket, de fokozati szintet csak Kiskörén és az alatti szakaszon haladta meg a januári, a március eleji és a december eleji árhullám.

Zagyva

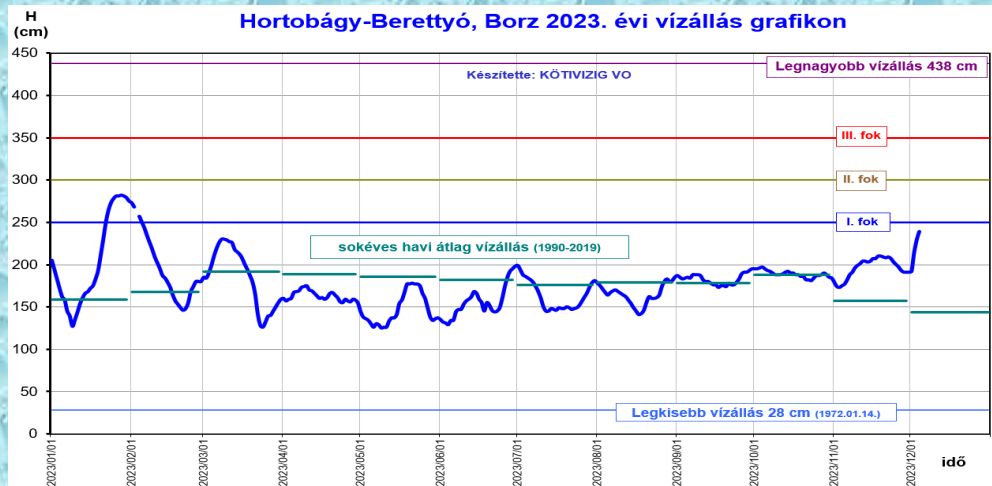
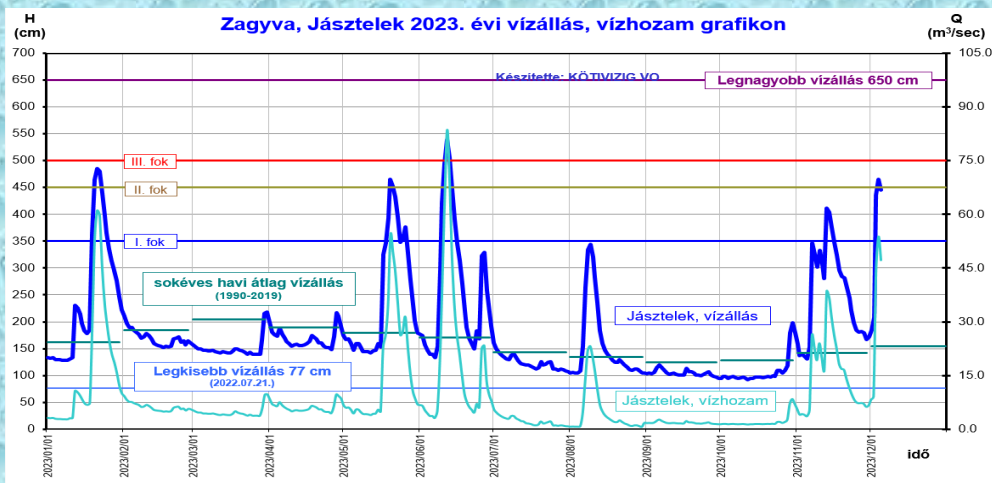
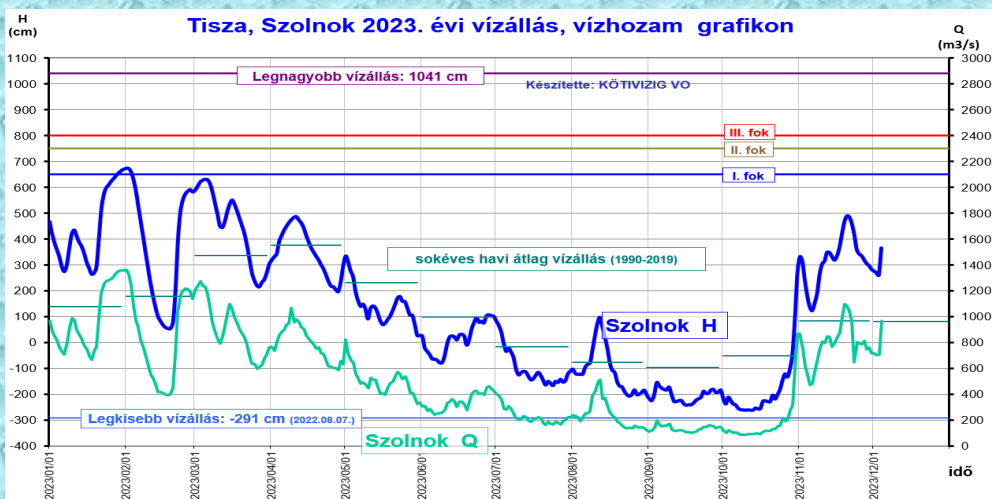
2023. december 5-ig a Zagyva jásztelki szelvényében hét, fokozati szintet (350 cm-t) meghaladó árhullám alakult ki. A júniusi árhullám már meghaladta a III. fokú 500 cm-es vízállást is, 539 cm-rel tetőzött június 12-én. Ez egyben ez évben eddig mért legnagyobb vízállás is. A hatodik árhullám I. fok (350 cm) felett november 13-án tetőzött 427 cm-rel. Az apadás nem tartott sokáig, mert a Zagyva-Tarna vízgyűjtő területére területi átlagban 3 nap alatt 35,1 mm csapadék hullott le. A hetedik árhullám december 4-én 3 órakor tetőzött (II. fok 450 cm) 467 cm-rel.

Idén eddig a legkisebb vízállás 102 cm volt (LKV 77 cm, 2022.07.21.), mely augusztus 30. és szeptember 3. között többször előfordult. A maximális vízállás 539 cm június 12-én 5 és 10 óra között volt.

Hortobágy-Berettyó

2023. november végéig vizsgálva az évet minden hónapban megfigyelhető volt kisebb vízszintemelkedés, de az I. fokú 250 cm-es vízállást a januári érte el.

Tóth Ildikó

HŐSKÉPZÉS Kollégáink az életmentés alapjait sajátították el

Igazgatóságunk is bekapcsolódott az Országos Mentőszolgálat „Hősképzés” programjába. Október 16-án, az újraélesztés világnapján megközelítően száz kollégánk ismerkedhetett meg - három turnusban - a legfontosabb elsősegélynyújtási tudnivalókkal, köztük az újraélesztés gyakorlati teendőivel. Az OMSZ mentőtisztjei által megosztott, a védekezések és a hétköznapok során is nélkülözhetetlen információk mellett az újraélesztést

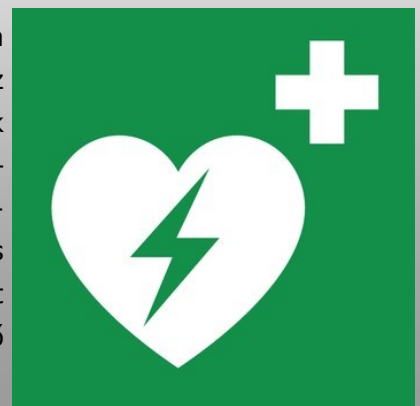
(mellkaskompressziót) speciális bábun gyakorol- hogy a Magyar Vöröskereszt és a mentők jóvoltá-
hatták a kollégák. A mentőszolgálat 2018 elején ből ingyenes képzéseken vehet részt, aki szeretné
indította el az egész országra kiterjedő megtanulni vagy átismételni a legfontosabb
„Hősképzés” nevű programját. Ennek lényege, elsősegélynyújtási ismereteket.

Életmentő pont lesz igazgatóságunk központja

Az Országos Mentőszolgálat 2018-ban alapította az Életmentő pont védjegyet azzal a szándékkal, hogy az azonnali életmentés feltételei a lehető legtöbb nyilvános helyen biztosítottak legyenek Magyarországon. A cél tehát az, hogy a csatlakozó cégek, vendéglátó helyek, üzletek, sportlétesítmények, szolgáltatók teremtsék meg az azonnali életmentés feltételeit arra az esetre, ha valaki éppen a környéken kerül hirtelen életveszélybe. Az Életmentő pont minősítés feltétele, hogy az ott dolgozók elsajátítsák az életmentés alapjait, és legyen a helyszínen egy bárki által használható defibrillátorkészülék is.

A feltételeknek eleget tettünk. Az igazgatóság száz munkatársa vett részt a mentőszolgálat újraélesztési tanfolyamán, valamint az automata defibrillátor is elérhetővé vált a központi irodaházunk földszintjén. Ennek következtében igazgatóságunk megkapja december 18-án az Életmentő pont védjegyet. A díjátadásra ünnepélyes ceremónia keretében kerül majd sor, amelyen Dr. Korcsmáros Ferenc, az Országos Mentőszolgálat regionális igazgatója is részt fog venni, aki igazgatóságunkat a védjegy átadásával életmentő ponttá fogja avatni.

Dr. Malatinszki-Gulyás Anna

MENTÁLHIGIÉNE Lélekgyógyító tréning az igazgatóságon

Az idei évtől kezdődően a kollégák mentális egészségének megőrzésére is nagyobb hangsúlyt helyezünk igazgatósági szinten és egészségfejlesztést támogató előadásokat, programokat, tréningeket szerveztünk, és tervezünk is szervezni a jövőben.

Kiemelt fontosságú, hogy a mentális egészség nem azonos csupán a mentális betegségek hiányával. A WHO Zöld könyvében a mentális egészséget úgy definiálják mint a jóllét állapotát, amelyben az egyén meg tudja valósítani képességeit, meg tud birkózni a normális élet stresszhelyzeteivel, termékenyen képes dolgozni és hozzá tud járulni a közösségének életéhez. Minden munkahely hatást gyakorol az egyénre és ez más területről származó hatásokkal együtt, módosulva, vagy azokat felerősítve bonyolult hatásmechanizmusokat működtet.

Egy 12 alkalmas általános érzékenyítő – mentálhigiénés - előadássorozat vette kezdetét igazgatóságunkon március 2-án a Hetényi Géza Kórház-Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda és Lelki-Egészség Központ munkatársainak bevonásával, melynek utolsó felvonása november 9-én érkezett el. A főbb témák, melyek feldolgozására nagyjából kétheti rendszerességgel került sor: az önismeret, a stressz és stresszkezelés, a kiégés, a nemet mondás művészete, a pozitív üzenetek és a lelki elsősegély voltak. Az előadássorozat projekt keretében valósult meg, díjmentesen és munkaidőben került lebonyolításra. A kollégák érdeklődve várták ezen előadásokat! Az Intranetet korábban nem használtuk ilyen jellegű továbbképzésre, ismeretterjesztésre, de az informatikusaink segítségével a szakaszokon is volt mód az előadások felvételeinek megtekintésére két hétig. A pszicho-educáció és a pszichológiai kultúra fejlesztésére nagy szükség van, hiszen felhívja a figyelmet a betegségek, problémák megelőzésére, korai felismerésére, kezelésére.

A fontos témákat feszegető előadások már önmagukban jó hatással vannak, hiszen a kollégáknak jutott egy kis idejük arra a rohanó hétköznapokban, hogy egy órára megálljanak és foglalkozza-

nak önmagukkal. Általánosságban véve nincs időnk és nem is szeretünk szembenézni a lelki dolgainkkal. Az előadások során elgondolkodhatunk saját életvezetésünkön, kapcsolatainkon, s felhívta a figyelmet a testi és lelki betegségek, problémák megelőzésének, korai felismerésének fontosságára. Bár ez az előadássorozat véget ért, nem maradunk lehetőségek, eszközök nélkül.

Az előadások mellett július óta lehetőség van egymár pontosabb igényekre, igazgatóságunkra szabott, kiscsoportos stresszkezelési és konfliktuskezelési tréningre is. Dr. Malatinszki-Gulyás Anna kompetenciafejlesztő tréner az alapozó szintű mentális egészség előadássorozatra tud részben építeni az erre készen álló kollégák számára. A tréninglehetőség a szakaszmérnökségek és a központ dolgozói számára egyaránt nyitva áll! November végén még egy bónusz előadással készülünk, a témája: Önismeret a hétköznapokban.

Igazgatóságunkon számos jógyakorlat van jelen, melynek csak egyike a 2023. évi mentális egészség témakörében szervezett előadássorozat. Kiemelt fontosságúak az egészségügyi szűrővizsgálatok, de említhetném a közös kirándulásokat, vagy a Darts klubot is. A társas kapcsolatok előmozdítása protektív hatású, a közös érdeklődés, közös program révén kapcsolatok jönnek létre, melyek segítségével a regenerálódás színterévé is válik a munkahely.

Ehhez kapcsolódóan október 10-én a Lelki Egészség Világnapján középpontba helyeztük a lelki egészséget és jóllétet. Egy e-mailben, egy csokorba foglalva nyújtottunk át lehetőségeket, melyek online és offline formában alkalmasak testi és lelki egészségünk karbantartására. A mindfulness meditáció és a Flow-jóga mellett egy örömtáncre is meginvitáltuk a kollégákat, melyet Nagy-Bana Zsanett táncterapeuta vezetett és rendkívül vidám hangulatban telt.

A lelki egészség hasonlít egy utazásra, így arra bátorítanánk mindenkit, hogy tervezze meg a neki tetsző módon és élvezze ezt a változatos, élményekkel teli utazást, s jusson el minél messzebbre.

Módosné Dunai Alexandra

Kiskörei mozaik

Téli vízszint egyeztető tárgyalás

Szeptember 27-én került sor a Tisza-tó téli vízszintjének egyeztető tárgyalására, amelyen részt vettek a Tisza-tó hasznosításában érintett szervezetek. Az ott született konszenzus szerint a téli vízszint kialakítása a vízjogi üzemeltetési engedélyben rögzítetteknek megfelelően két lépcsőben történik. Első lépcsőben a tározó vízszintjét csökkentjük az alacsonyabb téli vízszintre (Kisköre-felső: 560 ± 10 cm) a Tisza-tavi Sporthorgász Közhasznú Nonprofit Kft. és a KÖTIVIZIG fokozott együttműködése alapján készített monitoring terv alapján. A második lépcsőben az alacsonyabb téli vízszintet a magasabb téli vízszintre állítjuk be (Kisköre-felső: $620 - 10$ cm). A téli vízszintre történő átállásról szóló tájékoztatót a KÖTIVIZIG honlapján közzétettük. A Tisza-tó leürítése a tervek szerint november 6-án megkezdődött, de a Tisza folyón kialakuló és levonuló árhullám miatt a folyamat november 10-én fel lett függesztve. Az árhullám levonulása után új leürítési ütemterv kidolgozására volt szükség. Az elhúzódó árhullámok levonulása miatt a Tisza-tó téli vízszint beállítását oly módon módosítottuk, hogy az nem két lépcsőben történik, hanem a Kisköre-felső vízmércén mért 620 mínusz 10 cm-es téli vízszint kerül beállításra. A leürítés november 29-én folytatódott, amit azonban újabb árhullám miatt december 4-én, 641 cm-es vízállásnál felfüggesztettünk.

Szeptember 29.

A Tisza-tavi Sporthorgász Nonprofit Kft. szervezésében a III. KÖTIVIZIG Tisza-tavi horgászversenyt bonyolították le a Kisköre-Abádszalók közötti szakaszon, az Erzsébet-ligetben, ahol 14 csapat vett részt.

A díjazottak

A Kiskörei Szakasz mérnökség 4 csapattal indult a versenyen, a Kun Krisztián és Kun Mátyás testvérpár alkotta csapat első helyezést ért el.

Őszi felülvizsgálatok

Augusztus 23-24-én a Hajózási csoport munkatársainak közreműködésével a Tisza folyó kisvízi felülvizsgálatára került sor, első nap a Kisköre-Szolnok, második nap pedig a Solnok-Csongrád közötti folyószakaszon.

A Kiskörei Szakasz mérnökségen az előzetes ütemtervnek megfelelően rendben lezajlottak az őszi felülvizsgálatok. Az idei évben először történt meg a Tiszaroffi Felsőréti nyárigát szemléje.

A felülvizsgálatokról összességében elmondható, hogy a szakasz mérnökség kezelésében lévő ár- és belvízvédelmi szakaszok, vízhasznosítási művek, nagyműtárgyak és vízrajzi létesítmények jól karbantartott, funkciójuk ellátására alkalmas állapotban vannak. A jégtörőhajók egy esetlegesen bekövetkező jeges árvíz esetén bevethető állapotban vannak.

Szeptember 20-án megkezdődtek a települési csapadékvíz elvezető hálózatok felülvizsgálatai. November végére a Kiskörei Szakasz mérnökség működési területén érintett települések felülvizsgálata 100%-ban teljesült. A Kiskörei Szakasz mérnökség a Tiszafüred, Füzesabony és Heves járás helyi Védelmi Bizottsági ülésein is képviseltette magát.

Projekt műszaki átadás

Az Árvízi biztonság növelése a Közép-Tisza völgyben elnevezésű projekt részeként a Tisza-tó védelmi rendszerének rekonstrukciója keretében megvalósult beavatkozások műszaki átadására november 21-én került sor.

Vízminőség kárelhárítási készütség

November 8-án a III. fokú vízminőségvédelmi kárelhárítási készütség keretében a Téli-kikötőben megkezdődött a deponált szerves anyag aprítékolása vállalkozó kivitelezésében.

November 29-ig 34 kamion előtört szerves anyag és 17 kamion dobrostároló lekerült egyéb anyagot szállítottak el a Téli-kikötő területéről.

Vízrajzi mérőgyakorlat

Október 26-án került sor a minden évben hagyományosan megrendezendő vízrajzi mérőgyakorlatra. Idén a Mezőtúri Szakasz mérnökség vállalta a mérőgyakorlat szervezési feladatait és biztosította a mérési helyszíneket. A Kiskörei Szakasz mérnökség a mérőgyakorlaton 3 fő részvételével képviseltette magát. A terepi gyakorlat a Nagykunsági öntöző főcsatornán és mellékágain zajlott. A mérőcsapatok ADCP-vel történő vízhozammérési módszer alkalmazásáról tehettek tanúbizonyságot, a mérések egyben az igazgatóság ADCP műszereinek összemérésére is szolgáltak.

Egyéb rendezvények, ahol a Kiskörei Szakasz mérnökség képviseltette magát:

További rendezvények

Október 5-6.: Vízminőségvédelmi kárelhárítási munkacsoport országos kihelyezett ülése Kiskörén.

Október 17-én a Közép-Tisza-vidéki Területi Vízgazdálkodási Tanács Szolnokon megrendezett ülésén, valamint a Tisza Részvízgyűjtő Vízgazdálkodási Tanács november 8-i ülésén Fejes Lőrinc szakmérnök tartott előadást az 50 éves Kiskörei vízlépcsőről és a Tisza-tóról.

November 2-án Tiszafüreden a Tisza-tavi Sporthorgász Közhasznú Nonprofit Kft. székhelyén került sor a vízi közlekedés rendjével kapcsolatos egyeztetésre.

Inzellér Expressz Lányi Sámuel emlékére

A Danubius Express utazási iroda szervezésében október 7-8-án a magyar vízépítőmérnökökről emlékeztek meg egy vonatúton. A különvonat október 7-én érkezett meg a kiskörei vasútállomásra. A vonat neve Inzellér Expressz, melyen egyebek mellett a résztvevők Lányi Sámuel vízépítőmérnökről emlékeztek meg, aki évtizedekig tartó áldozatos és odaadó háttérmunkájával alapozta meg több nagy folyónk szabályozási munkáját. A 110 fős látogatócsoport két csapatra szétválva ismerkedhetett meg a Kiskörei Vízlépcsővel és a Hallépcsővel, Fejes Lőrinc és Tóth Gábor színvonalas szakmai „kalauzolása” mellett.

Katonai gyakorlat Tiszaroffon

Az Adaptive Hussars 23 című hadgyakorlat keretében Tiszaroff és Tiszasüly között pontonhidat építettek a Tiszán. A gyakorlat irányítását végző műveleti központot a 10.07. számú árvízvédelmi szakasz tiszaroffi védelmi központjában alakították ki.

Fotó: honvedelem.hu

Személyi változások

Belépők: Sós Gábor matróz és Kiss László szivattyútelep-kezelő.

Lőrinczy László

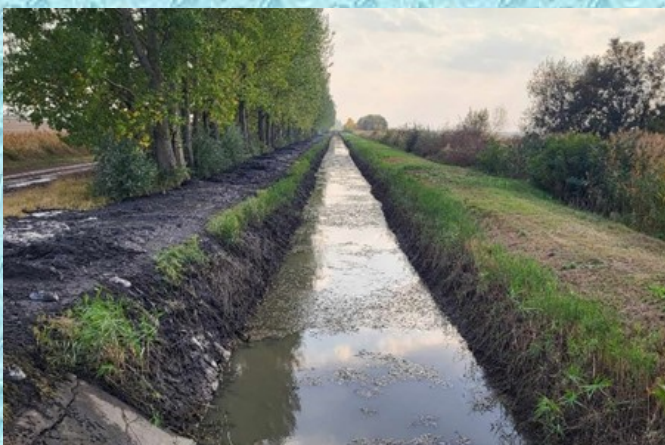
Karcagi vízcseppek

A szakaszmérnökség területén novemberben átlagosan 70 mm feletti csapadék hullott, ami a talajban eddig halmozódott hiányt pótolni tudja.

Öntözés szempontjából a vízfelhasználások jóval csekélyebbek voltak, mint tavaly. A vízigények augusztustól egyre csökkentek, csupán néhány öntözőtelep igényelt októberben vizet, ott is főként kelesztő öntözést végeztek. A halastavi igények egészen november közepéig kitartottak. Lehetőségünk adódott néhány nagyobb munka megvalósítására. Az egyik ilyen az NK-III-2-5. fűrtcsatorna kotrása volt. A nagyobb mértékű feliszapoltság mellett, jelentős vízínövény benőtttség jellemezte a medret.

Karcagi I. belvíz fcs. mederrézsú gáztalanítás

NK-III-2-5. fűrtcsatorna medre kotrást követően

Az őszi folyamán, az öntözési idény végével a belvízcsatornák gáztalanítását hajtottuk végre, készülve a várható belvizes időszakokra. A fenntartógép állományunk foglalkoztatása mellett lehetőségünk nyílt olyan munkák elvégzésére is, amit saját gépi erőforrás hiányában nem tudtunk elvégezni. Így valósult meg a Karcagi III. belvíz főcsatorna 0+000-3+000 cskm szelvények közötti kotrása.

Karcagi I. vízínövényzet vágása Truxorral

Az „Ágazati infrastruktúra fejlesztés” elnevezésű projekt befejeződött. A projekt keretein belül megépült az új Apavári Védelmi Központ, a fenntartógépek számára egy új gépszín Karcagon, illetve a Gástyás II. szivattyútelep reverzibilissé történő átépítése is megvalósult.

A Karcagi III. belvíz főcsatorna kotrása

Az új Apavári Védelmi Központ

Az új karcagi gépszín épülete

Az új Gástyás II. szivattyútelep

Mindezekkel párhuzamosan a Hortobágy-Berettyó főcsatorna jobb parti árvízvédelmi töltésén kivitelezett szivattyútelepi megközelítőutak is elkészültek. Az elmúlt hónapokban kiemelt figyelmet fordítottunk arra, hogy a fenti beruházások a lehető legjobb minőségben készüljenek el. Már nagyon várjuk, hogy a műszaki átadás-átvételi eljárás lefolytatását követően „birtokba” vegyük őket.

Elkészült a szivattyútelepet megközelítő út a Hortobágy-Berettyó főcsatornán

Szeptember-október hónapokban megtörténtek az őszi felülvizsgálatok, ahol számot adtunk az elmúlt

egy évben végzett munkákról. A beszámolókat követően a felülvizsgálatot végző bizottság területen is megtekintette a létesítményeink állapotát. Nagy örömmel tudatjuk, hogy Dobrainé Bérczi Dóra kollégínáékhoz 2023. szeptember 28-án „megérkezett a gólya”, megszületett első gyermekük: Dobrai Janka! A Karcagi Szakasz mérnökség nevében nagyon jó egészséget, sok örömet, boldogságot kívánunk Dórikáéknak!

Miskolczi József, a 10.07/10. számú őrzőcsatornaőre október 24-től megkezdte nyugállományba vonulása előtti munkavégzési kötelezettsége alóli mentesítését. Józsinnak egészségben gazdag nyugdíjas éveket kívánunk! A nyugdíjba vonulás ellenére az őrzőcsatorna nem maradhat üresen, ezért november 25-től Losánszki József kenderesi lakos látja el az őrzőcsatornaőri feladatait. Rácz Miklós Imre 2023. november 24-én csatlakozott a Karcagi Szakasz mérnökség mezőgazdasági vízszolgáltatási tevékenységét ellátó vízilétesítmény üzemeltetői állományához. Az új kollégák munkájához sok sikert kívánunk! **Richter József Richárd**

Szolnoki szakaszhírek

A tavalyi év után idén is folytatódott a csatornák vegyszerezése. Csima Zoltán gátórral augusztus 21. és október 23. között összesen 186,3 hektáron végeztünk vegyszeres gyomirtást 232,6 km hosszban. Az első félévben igényfelmérést végeztünk, ami alapján összeállítottunk egy ütemtervet a munkák végrehajtására. Valamennyi szakaszmérnökség területén volt lehetőségünk permetezni, így eddig ismeretlen területekre is eljutottunk, mely néha komoly kihívást jelentett. A vegyszerezés sikerességét leginkább következő évben lehet értékelni, de néhány területen már néhány héttel a permetezés után látványos volt a hatékonyság.

A jövő évben szeretnénk a csatornák mellett az árvízvédelmi töltéseken is vegyszerezést végezni az invazívan terjedő gyalogakác visszaszorítása érdekében. Valamint tervezzük ecetsav, mint környezetbarát gyomirtószer alkalmazását burkolt töltésszakaszokon és műtárgyak környezetében. Reméljük, akkor is jó eredményeket fogunk elérni. **Gyuró Éva**

Vegyszerezés közben

A 259. csatorna vegyszerezés után

Mezőtúri hírcsokor

Az előző lapzárta óta eltelt két őszi hónap a szokásoknak és az évszaknak megfelelően elsősorban az őszi szemlékre való felkészülésről és magukról a szemlékről szólt. Ebben az időszakban a bizottságok bejárták a négy árvízvédelmi és három belvízvédelmi szakaszunkat, ahol a védművek és egyéb létesítmények műszaki állapotán kívül az őrszemélyzet is számot adott felkészültségéről. Az önkormányzati művek felülvizsgálatára is ebben az időszakban került sor, melyeken minden esetben jelen voltunk mi is. Az érintett három helyi védelmi bizottság (Mezőtúr, Törökszentmiklós, Kunszentmárton) munkájában és ülésein ebben az évben, így novemberben is részt vettünk.

Két projektnek köszönhetően idén több fejlesztés is jutott szakaszmérnökségünkre. A november végén befejeződött „Ágazati infrastruktúra fejlesztése” valamint az „Árvízi biztonság növelése a Közép-Tisza Völgyben” projektek keretén belül szakaszmérnökségünk több projektelembe és munkaterületbe is érintett.

Előbbi esetében több mint 24 kilométeren történt meg a töltéskoronák mértékadó árvízszintre emelésével együtt azok koronájának zúzott kőalapos stabilizálása, melynek eredményeként több szivattyútelepünk és gátörtelepünk vált immár jól megközelíthetővé is. A kútréti védelmi központ és a harangzugi örtelep közötti szakasz aszfaltborítást is kapott.

A másik projektben a martfői őrjárásban 821 fm hosszban készült el egy MÁSZ+1 m magasságúra kiépített új töltésszakasz a folyótól távolabb, ott ahol a Tisza már veszélyes közelségbe rágta magát a régi védtöltéshez.

Ugyanebben a projektben Martfű és Cibakháza között közel 8 kilométer hosszban létesült stabilizált töltéskorona, az Ártézi csatorna torkolatánál pedig belvízi szivattyúzási felvonulási hely épült. Mindezek mellett az árvízvédelmi szakasz szandaszöllősi védelmi központja valamennyi épülete is kívül-belül megújult.

(Folytatás a 27. oldalon)

Az új töltésszakasz Martfűnél

Idén ősszel november 23-án tartottuk a Cibakházi Nagyréven. A gyakorlatból árvízvédelmi oktató Holt-Tisza aktuális ügyeinek átbeszéléséről szóló szemelyzet biztosításával szakaszmérnökségünk is egyeztetést a polgármesteri hivatal, a HNPI és a kivette a részét.

MÖSZE Kft közreműködésével. A jelenlévők egytértettek abban, hogy az idei év a holtág vízpótlása és vízkészlete szempontjából kedvezően alakult: a hidrometeorológia körülményeknek, és a vízkormányzásnak köszönhetően sem vízmennyiségi, sem vízminőségi problémák nem merültek fel idén. November közepén megkezdtuk a kezelésünkben lévő holtágak téli vízszintbeállítását. Ez idén is.

alól az Alcsi Holt-Tisza a kivétel, ahol a speciális Az év még hátralévő részében az esztendő megfelelő műszaki és pénzügyi zárása, valamint a következő év előkészítésének tervezése a legfontosabb feladatunk.

A saját célú fenntartási munkákon kívül ebben az évben is végeztünk vállalkozási munkát. Az erdészeti zúzónkkal cserjeirtást végeztünk Mezőtúr külterületén.

Tovább fiatalodott egységünk járműparkja is: most egy Suzuki Vitarát kaptunk. Októberben az őszi orvosi szűrővizsgálatokra is sor került, melyre a szokásos módon idén is nagy volt az érdeklődés.

Szeptember 28-29-én szakaszmérnökségünk is Horváth Ákos kollégánk november 21-én Budapestén vett részt a HUNOR Mentőcsoporthoz képzésre delegált tagjainak oktatásában a milléri árvízvédelmi gyakorlatpályán. Idén szakaszmérnökségünk adott

otthont a vízrajzi mérőgyakorlatnak, melyre – a Nagykunsági főcsatornán lefolytatott mérések végrehajtásával - október 26-án került sor. A kiértékelő értekezlet délelőttjén, november 16-án rendezte meg a katasztrófavédelmi igazgatóság az önkéntes mentőcsoporthoz minősítő gyakorlatát

Tóth Tamás

Laborhírek feketén-fehéren

Történt egy szép napos októberi reggelen, hogy az egyik kedves kollégánk (kilétét fedje homály) kissé kétségbe esett arccal köszöntött minket, hisz nem tudta, mi tévő legyen: elhagyta a beléptető bilétáját. A táskájában volt egy hely, mindig oda – abba a zsebbe - rakta, miután munkaidő lejártakor elindult haza. Azonban ezen a csütörtök reggelen hűlt helyét találta. Nekünk se kellett több, irányba vettük az útvonalat, melyen előző napi kilépése után elindult, hogy minden négyzetcentimétert átkutassunk. A labor „keresőcsapata” (képünkön) benézett minden kocs alá, feltúrt minden avarkupacot, lépésről-lépésre követtük a megtett útvonalat. Alig 10 perces kutatómunka után megtörtént a felfedezés: megtaláltuk a bilétát! Úgyhogy ismételtén kijelenthetem: a laborban mindig történik valami izgalmas, sosem unatkozunk.

Természetesen továbbra is haladunk az idei munkatervünk még hátralévő feladataival, megrendelő munkákkal és egyéb dokumentációk elkészítésével. A Nemzeti Labor Projekthez kapcsolódó őszi tározós víz- és üledékmintavétel s a minták feldolgozása is megtörtént. Az év hátralévő részében még vendégeket várunk egy laborlátogatásra. A Tettye Forrásház Zrt. munkatársai utaznak el hozzánk egészen Pécsről, hogy megbeszéljük és megoszthassuk egymással gondolatainkat, tapasztalatainkat, megnézzék működésünket, hisz az ő legutóbbi akkreditációjukkor a mi laborunkat hozta fel példaként az egyik akkreditálómérnök,

aki már nálunk is volt szakértő két alkalommal. Reméljük, mindkét fél részére eredményes lesz ez a kis látogatás. Ennek a beszámolója majd a jövő évi első laborhírekben lesz.

Elmondhatom, hogy az idei év is eseménydúsán telt: feladatok és kisebb-nagyobb kihívások jöttek-mentek, havária helyzetekben álltunk rendelkezésre és új kollégák is érkeztek, hisz két kolléganő közelgő nyugdíjba vonulása is előttünk áll. Úgy gondolom, mindennel sikeresen megbirkóztunk, minden feladatot a legjobb tudásunk szerint oldottunk meg, s már csak egy nagyobb esemény maradt az év végére: az évzáró laborbuli. Gözterővel készülünk erre is, hogy a 2023-as évet is olyan sikeresen és jó hangulattal zárjuk, mint az előzőeket.

Szántó Nikolett

Akkreditáció nulla hibaponttal

Nemzetközi szintű a laborban zajló munka

A Nemzeti Akkreditáló Hatóság október 13-án (pénteken!) tartotta a labor éves akkreditációját, amely dicsérettel zárult.

A Nemzeti Akkreditáló Hatóság (NAH) általi felülvizsgálat helyszíni szemléje október 13-án zajlott le. Idén két minősítő érkezett hozzánk, az egyik szakember a kiskörei telephelyen ellenőrizte a helyszíni és laboratóriumi vizsgálatokat, illetve annak dokumentációit, a másik pedig a szolnoki telephelyen vizsgálta az egész irányítási rendszert. A szemleterv tartalmazott:

szennyvíz mintavétel, helyszíni és laboratóriumi vizsgálatok vertikális értékelése,

ivóvíz mátrixból íz, szag organoleptikus vizsgálatának, illetve felszín alatti víz pH meghatározásának bemutatása,

felszíni víz mátrix esetében vízmintavétel természetes és mesterséges tavakból; illetve felszíni vizek üledékének mintavételének interjúja.

A nap végi értékelés 0 hibaponttal, részjelentés nélkül és nagy dicsérettel zárult. Különösképp elismerték az általunk szervezett laboratóriumok közötti összemérés lebonyolítását és azzal kapcsolatos kiértékelő dokumentum elkészültét. A NAH szakembereinek állítása szerint országos szinten ilyen igényes munka még nem készült. Sőt, nemzetközi szinten is teljes mértékben megállná a helyét az itt folyó munka.

(TOVÁBB)TANULUNK

Szeptember végén tartották meg a „Vízkezelési problémák a többhasznosítású vízrendszerekben” és az „Öntözés aktualitásai, új modern technológiák” c. belső jelenlétes továbbképzést 25 fő részvételével a Szolnoki Szakasz mérnökségen.

A Belügyminisztérium által elrendelt információbiztonsági ismeretek szinten tartása és adatvédelmi tudatosság érdekében kötelezően elrendelt oktatást, valamint 2023. évi továbbképzés 3. ciklusában előírt e-learning továbbképzéseket október közepén a képzésekre felvett munkatársak teljesítették.

Októberben a Karcagi Gábor Árvízvédelmi Gyakorló pályán az alábbi gyakorlati képzések valósultak meg:

- Töltéskoronát meghaladó árvizek elleni védekezési módszerek - örszemélyzet részére
- Árvízi jelenségek elleni védekezési módszerek- műszaki irányítók részére

Az árvízi gyakorlati továbbképzéseken igazgatóságunk részéről ez évben összesen 190 fő vett részt.

Október-november hónapban a Nemzeti Községi Egyetem többféle szakmai online -jelenlétes képzésén vehettek részt az érdeklődő kollégák.

Az ez évi továbbképzési kötelezettségek teljesítése a képzési terveknek megfelelően folyamatosan zajlanak az RVTV portálon e-learning formában 2023. december 8-ig.

Volnere Bársöny Hajnalka

Új biciklis forgalmi csúcs Kiskörén

Már október végén megdőlt az éves rekord a Tisza-tónál, az idén október 31-ig ugyanis 88 150 kerékpáros hajtott át a Kiskörei Vízlépcső üzemi hídján, ami meghaladja az eddigi legnagyobb, 2021-ben regisztrált éves forgalmat.

A Kiskörei Szakasz mérnökség októberben 5966 biciklist számlált, ami a legnagyobb 10. havi forgalom. Novemberben pedig 467 volt ez a szám. Ezzel 2023 első 11 hónapjában 88 617 kerékpáros gurult át a duzzasztón, ami 697-tel több, mint az eddigi (2021-es) rekord év forgalma. **LZ**

Az elmúlt öt év biciklis forgalma Kiskörén

2019	49 428
2020	70 435
2021	87 920
2022	68 003
2023 (1-11. hónap)	88 617

Kitüntetett kollégáink

Nemzeti ünnepünk, október 23. alkalmából két kollégánk kapott főigazgatói kitüntetést október 20-án, az Országos Vízügyi Főigazgatóságon rendezett ünnepségen.

A vízügyi ágazatban végzett kimagasló szakmai tevékenysége elismeréseként Dr. Varga Lilla, a KÖTIVIZIG Igazgatási és Jogi Osztályának vezetője tárgyjutalmat, Kara Róbert, az Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály kiemelt műszaki referense pedig Főigazgatói Oklevelet vehetett át Láng Istvántól, az OVF főigazgatójától. **LZ**

Személyi hírek

2023. szeptember 16. és december 1. között belépő kollégák: Mészáros János (Kisköre Szmg), Kiss István (Szolnok Szmg), Hamzi Nikolett (Labor), Kiss Attila (Szolnok Szmg), Berec Viktor (Mezőtúr Szmg), Sós Gábor (Kisköre Szmg), Losánszki József (Karcag Szmg), Bányai-Fodor Ferenc (Szolnok Szmg), Kiss László (Kiskörei Szmg), Kocsis Viktor (Kiskörei Szmg).

2023. szeptember 16. és december 1. között kilépő kollégák száma: 4.
Bársöny Márta

Közép-Tisza alulnézetben

Időnként az újságunkba író kollégák humoros mondatokkal, szóösszetételekkel örvendeztetik meg a szerkesztőt, noha a tényszerű tájékoztatás (lenne) az alapvető szándékuk.

Nézzünk is egy példát. Ebbe a lapszámba érkezett az alábbi cikkindító mondat (a szerző kilétét fedje jótékony homály): "Az előző Közép-Tisza megjelenése óta a 2023-as esztendő ott folytatta, ahol abbahagyta."

KÖTIVIZIG GALÉRIA

Őszi színekben pompázik a Tisza

Fotó: Szilágyi Annamária

Gyönyörű áradat

Hűvös szél suhan a Tisza fölött,
ködfelhőbe ütközik,
hangját csak a fagyos víz viszi,
beköszön, majd távozik.
Lassan csordogál, hisz hova siessen,
a fázós hullámok épp hogy
csak kiemelkednek.
Folyónk hátán a napsugár
aranyló gyöngyöknént ragyog.
Szétszaladnak - összeérnek,
majd eltűnnek egy pillanat alatt.
Úgy csillog nekünk a város közepén

mint az aranyló fonál.
Ki is szerethetné jobban nálunk
ezt a csendes Tiszát.
Felveszi ünneplő fehér ruháját,
jégkristályok díszítik,
a fodrozódó hullámok
csipkeként átölelik.
Maradj még,
hadd csodáljunk gyönyörű áradat,
megállítani úgy sem tudunk,
csak nézni, ahogyan tova haladsz.

Kéri Brigitta

A Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság lapjának téli száma

Felelős szerkesztő: Laczi Zoltán. Kiadó: Lovas Attila igazgató.

Szerkesztő asszisztens: Szántó Nikoletta. Korrektor: Megyes Gabriella.

Tipográfia: Laczi Zoltán.

Cím: 5000 Szolnok, Boldog Sándor István körút 4. Telefon: 56/501-900

További információk, képek: www.kotivizig.hu, www.facebook.com/kotivizig1

